ԺԲ. ՏԱՐԻ 3367 (Ն. Տ.) 16 ՄԱՅԻՍ 1895 4 ՄԱՅԻՍ 1895 21 ԶԻԼԳԱՏԷ 1312 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐՇԻՒՇԼԸՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه آره‌سی غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Դրուշ 50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ, ինչպէս նաեւ գրութիւն եւ ի գրուելիք.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՕՐ ՄԸ

Մայիսի սկզբնաւորութեան հետ՝ Դպրոցասէր Տիկինները տօնեցին իրենց 17րդ շրջանին սկզբնաւորութիւնը։ Աշակերտուհիները իրենց ծաղկատի հասակին թարմութիւնը ու խնամակալուհիները իրենց գուրսանքին փափուքիներն խառնած էին այն սիրուն հանդէսին որ դպրոցական կեանքով մը ապրեցուց զմեզ երեք ժամէ աւելի։ Այս տպաւորութիւնը ՍիրբէՀիի կայարանէն կը սկսէր. երբ երկրաչարժի մը հետքերը կամ հրդեհի մը աւերածները տեսնելու տխուր պարտականութեան կրփութանք, սպասման սրահին մէջ կը հանդիպինք անձկոտ ու տրտում դէմքերու. երեքշաբթի առաւ, հակառակն էր բոլորովին. խումբ մը մանկամարդ օրիորդներ, աչխոյժ ու զուարթ, կը պատրաստուէին երթալ գտնել իրենց սանուհիներն ու հրաւիրեալները, տանրվեց տարուան կրթական գործունէութիւն մը տօնելու։ Ծաղիկներ միայն կը պակսէին վակոնին պատուհաններուն՝ զրօսական պտոյտի մը պատրանքը տալու համար, որ տասը վայրկեան հոգիս տեւեց սակայն։ Մթնած երկինք մը ու բարակ անձրեւ մը պիտի դիմաւորէին զմեզ ի Գումրգարաւ։

Նախ կարկ էր երթալ Ս. Յարութիւն եկեղեցին, տաս դուրս Գումրգարաւի գրսի։ տպատիկ Թաղի մը անկիւնը կը գտնուի այդ փոքրիկ եկեղեցին. պատարագ ու արարողութիւն վերջացած էին արդէն և ուրիշ բան չէր մնալ մեզ տեսնել, բայց եթէ դասատու մը՝ խումբ մը աշակերտներ հաւաքած գաւիթին մէջ, ուր իր դասերը կանդէր. դպրոցը, եկեղեցւոյ բակին մէջ, հինցած ու քայքայուած, նորոգուելու վրայ էր։ Զարժէր պահ մը կանգ առնել այդ մոռցուած անկիւնը, որ դպրոցի նուիրուած օրուան մը յայտագրին մէջ կընայ մտնել։

Պէշճեան Յարութիւն Ամիրային բարերարութեան հետքերէն մէկն է նաև այդ կրթական յարկը. երեք հարիւրի մօտ աղքատ տղաքներ կը դաստիարակուէին հոն, բայց չէնքը դժուարաւ կը տոկար այլ ևս երեք քառորդ դարու բեռան ծանրութեան. թաղեցիները փորձեցին իրենց դրամական համեստ միջոցներով բան մը ընել. ինքնօգնութեան ներշնչում մը ունեցած էին. եւ երեք տարի յոդնեցան, աշխատեցան անվհատ, պզտիկ նպաստներ իրարու վրայ բարդեցին. գոյացած գումարը անբաւական կուգար վերաշինութեան պէտքին. և փոխանակ վարանոտ սպասման մը մէջ մնալու, մէկ կողմէն ձեռնարկեցին նորոգման գործին ու միւս կողմէ ժապաւենեալ Տումար մը խնդրեցին Պատրիարքարանէն, ինչ որ չի զլացուեցաւ իւրնց։ Հիմայ, թաղէ թաղ պիտի պտտին ու կարող ազգայիններուն պիտի դիմեն. այս հաւաքական նպաստները չի՞ պիտի զօրեն արդեօք միակ բարերարի մը՝ Խազէզ Ամիրային առատաձեռնութեանը հաւասարելու։ Տարակուսիլը մեղք կ'ըլլար։

Այս յուսալից մտածումով, կը թողունք որ քարակոխներն ու հիւսները իրենց գործը շարունակեն եկեղեցւոյ բակին մէջ, ու մենք կ'ուղղենք մեր քայլերը,—միշտ երկսեռ խումբ մը կազմած—դէպի Դպրոցասիրացին վարժարանը։ Ճանչան երկու դեռատի սանուհիներու կը հանդիպինք որոնք վազն ի վազ մեր կողմը կուգան։

—Զմեզ դիմաւորելու՞ եկաք, տղջիկս, կը հարցնէ խնամակալ տիկին մը՝ գուրգուրանօք։

—Ծաղիկ փնտռելու կ'երթանք։

Ուշ մնացեր են։ Եւ յետոյ, տրտում դէմք մը ունին։ Գումրգարաւի փողոցներուն մէջ պիտի կրնա՞ն ծաղիկ գտնել։

Մաքուր փողոցի մը վայելուչ երեւոյթով մէկ տանը առջեւ կանգ կառնենք. քանի մը քարէ սանդուխներ ու մաքուր բակ մը, քովը խուցով մը ու դիմացը պարտէզով. մինչեւ հոս, դպրոցի նմանող բան մը չկայ։ միջնայարկը՝ տարակոյս չի թողուր։ Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան վարժարանին մէջն ենք։ Երկու սրահներու բաժնուած է այդ յարկը. դուրսը՝ սանուհիները, ներսը՝ հիւրերը. առաջինին մէջ խարտիշագեղ կամ թխորակ աղջիկներու բազմութիւն մը, որոնք սրտագողով, ուրախութիւնով խռնուած են իրենց վարժուհիներուն շուրջը, որը դաշնակի մը առջեւ, ո՛րը գիրք մը բռնած. իրենց համար մօտեցած է հանդիսաւոր ժամը որ տարին մէկ անգամ կը հնչէ ամեն դպրոցականի համար։

Հիւրանոցը լեցուած է արդէն. երկու եկեղեցական, կրթական պաշտօնատար մը, երկու օրագրող, բժիշկ մը ու քանի մը դասատուներ. մնացեալը՝ կիներ, ամեն տարիքէ, երիտասարդութիւնը մեծամասնութիւն կազմելով. ընկերութեան անդամուհիները մանաւանդ, գոհունակ ու ժպտուն, հոն են գրեթէ ամենքն ալ։ Ներքահիւս բանուածքներ, լուսանկարներ, զարդարանքներ, պատկերներ կը ծածկեն այդ սրահին պատերը։ հոն է Այվազովսքին՝ իր երկու ծովանկարներով զոյս անձամբ նուիրեց ընկերութեան, իր այցելութեան պահուն ի Կ. Պոլիս. այդ արուեստագիտական գոհարներուն քով՝ իր բարի շուքը կը սփռէ յարգելի կնոջ մը պատկերը, որ իր սպիտակ մազերուն տակ, ու իր այտերուն վրայ նուազուն ժպիտ մը ունի գեռ կարծես, ստուերը մը այն կենդանի ժպտին ու ինքնավստահ մտածման՝ որում հիմնեց Օրթագեղի Հոփիսիմեանց վարժարանը ու առաջին քայլերուն եղաւ Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան նախաբայլերուն.

—Այս գէ՞մքը, օրիորդ։

—Տիկին Նազլը Վահան։

Եւ ահա, Հայ Գրի մը անոյշ մըրմունջը կը բարձրանայ՝ երգի մը ներդաշնակութիւններով զոր կ'ոգեւորէ դաշնակը։ հանդէսը բացուած է։ Ու հետզհետէ իրարու կը յաջորդեն երգերու արտասանութիւններ։ Առաջին ոտանաւորը Պէշիկթաշլեանէն է, ինչ որ ցոյց կուտայ դպրոցին վարիչներուն դրական ճաշակը։

Դու փափկաթեւ մանկիկ գեղիւռ
Ազբերց վրայէն լուսակարկաչ

եւ վերջիններէն չէ Դուրեանին Լ՚Էյը, որ իրեն արժանի ամբողջ միլամաղձութիւնը չէր կրնար գտնել մանկական թարմ շրթունքներու վրայ։

Օգին փոփոխութիւնը փոփոխութիւն բերած էր նաև յայտագրին մէջ։ Մայիսի գեղեցիկ օրուան մը ձօնուած բանաստեղծութեան մը տեղ անձրեւին գեղգանգատ մըն է որ կ'արտասանուի, վերջին վայրկենին սորվեցուած դերի մը պէս կիսատ։ Թեղճ աղջիկը յանցանք չունի։ կընա՞ր անձրեւը դուշակել. և քովէն սոսկէ կ'ընեն։

Դաշնակը կուգայ շուտով մոռցնել ամեն բան. ներդաշնակ խմբերգ մը կազմած են աշակերտուհիները, ու կերգեն վարժ ու զգայուն ձայնով մը։

Քանի մը ճառեր ալ։ Մասնաւորապէս ուշադրութիւն կը գրաւէ գաւառացի աղջիկ մը, նիհար, գունատ, հիւանդութեան անկողնէն նոր ելած, որ շնորհակալութիւն կը յայտնէ բժշկին և խնամակալուհիներուն որոնք մօր մը պէս հոգածու եղած էին իրեն։ Իր անկեղծ ու դեռ ցաւագին շեշտը շատ մը օրհնութիւններէ աւելի ազդեցիկ էր։ Ուրիշ մը կը յայտնէ անոր, կայտառ ու խնդուն, որ ֆիլտերէն արտասանութիւն մը կընէ, բարի-դարուն աւետելով, ու կուգայ հանդիսականներուն բաժնել ձեռքը գտնուած փունջը։ Նոյն աղջիկն է որ փողոցը կը թափառէր ծաղիկ փնտռելու. վերջապէս գտեր է, թէեւ շատ տկար փունջ մը։

Քոանրհինգը կանցնի արտասանութիւններուն ու երգերուն թիւը, բայց անգլալի, դիւրասահ կերպով, առանց ձանձրոյթ պատճառելու. գիտակցութեամբ պատրաստուած յայտագիր մը։ Ու նորէն կը հնչէ Հայ Գրը, մեռած բանաստեղծի մը հեղինակութիւնը, երգ ու եղանակ՝ տխրահնչիւն ու հոգեյոյզ։

Հանդէսը վերջացած է։

Ապրիլ 23 ի նուագահանդէսէն ետք, մայիս 2 ի դպրոցական հանդէսը նոր առիթ մը եղաւ Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան նկատմամբ համակրական արտայայտութեանց։ Եւ երբ, կէս օրին, կը մեկնինք, շնորհաւորութիւններով ու յարատեւութեան մաղթանքներով, սանուհիներն, իրենց սրահին պատուհաններուն առջեւ խմբուած, երկինք կը նայէին անձկագին. օդը պիտի ներէ՞ր իրենց երթալ կատարել աւանդական պտոյտին դաշտօրէից մէջ։ Երգ, հանդէս, դաշնակ, ամեն բան մոռցած էին։ Եւ իրաւունք ունէին։ Ո՞վ մեզմէ չէ ունեցած այս անձկութիւնը՝ մայիս 1 ի դպրոցական պտոյտին համար, որ տղայութեան մեծ ու անփոխարինելի հաճոյքներէն մէկն է։ Տ. Ա.

ՍԻՊԵՐԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Յայտնի է թէ այս մեծ երկաթուղին սկսած է շինուիլ երկու մեծ ծայրերէն, Զէլիապիւքէն և Վլատիվոսթոքէն, և անկից ի վեր շինութիւնը կը շարունակուի։ Լրագիրներուն ըստ ծին նայելով այս գծին առժամեայ չէնքերուն տեղ՝ մշտատեւ չէնքեր պիտի կառուցուին այս գարնան։ Գալով ուղեւորներու և վաճառքներու փոխադրութեան, երթալով դ'ասի և կրնայ ենթադրուիլ որ գիծը մինչեւ Օմսք պիտի սկսի բանիլ։

Արեւմտեան ճիւղին երկրորդ մասին մէջ, Օմսք քաղաքէն մինչեւ Օպիի եզերքը, գիծերն արդէն դրուած էին յունուար 1ին՝ 120 վերստ սեղ, Օմսքէն սկսելով, բաց սակից, փոխի յարդարման գործերը մինչեւ անցեալ տարի վերջացած էին 75 0/0 ու կայարաններու չէնքերուն 50 0/0ը։ Կամուրջներուն 45ը վերջացած էին, միւսներուն կառուցման համար չինուածածիւները պատրաստ են։

Ճարտարապետներուն էն դժուարին մէկ գործն է Օպիի մեծ կամուրջին չինութիւնը։ Շատ մասնագէտներ ու գործաւորներ ժողուած են հոն։ Խտացի և պելժ վարպետներ հոն զրկուած են՝ քարէ և երկաթէ մասերը քննելու համար։ Օպիի ճամբուն համար տասնրմէկ վայրաչարժներ և չորս հարիւր յիսուն վագոններ բերուած են։

Վլատիվոսթոք փոխադրուած են հարիւր վերստի համար դիծ։ Այս մասն է որ ամենէն աւելի գժուարութիւն կը հանէ։

Քանիցս գէտին քննուած է արդէն։ Սիպերիոյ երկաթուղիին 7000 վերստին 1150ը աւարտած է և շրջաբերութեան յանձնուած։

Ռուս կառավարութիւնը մասնաւոր յանձնաժողով մը զրկեց՝ հարաւային չինուածոց նախարարութեան օգնական Պ. Աեբրովի նախագահութեան ներքեւ, չինութիւններն աչքէ անցընելու համար։ Կերեւայ թէ այս յանձնաժողով երկու մասի պիտի բաժնուի, որոց մէկը պիտի երթայ Ուսուրիի և Անդրայքալի ճիւղերը. իսկ միւսը մինչեւ Իրքութք քաղաքը, ուր երկու յանձնաժողովները պիտի միանան յուլիս ամսուն։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԳԶՑԻՒ ՕՏԵԼԱՊԵՆԵՐՈՒ ՀԱԼԻՒԳՆԵՐԸ

Կան արկածախնդիր մարդեր որոնք հաճոյք կը զգան մոլորելով Պրազիլոյ կեդրոնական անտառներուն մէջ և այցելով Ափրիկէի դեռ անծանօթ երկիրները։ Պ. Ժօզիա Ֆլինդ նախանձոտ էր կամարի խուզարկութեանց ձեռնարկել պզտիկ շրագործներու աշխարհին մէջ Ամերիկա։ Ցոյժ գիզեալ դիներով պտոյտներ ընկերութեան խաւերուն մէջ որք ընդհանրապէս անծանօթ են պարկիչ մարդոց, գերժ չեն փնտռներէ, բայց ընդհակառակն, առնակեալ զայնութիւններ կը հայթայթեն և կը վառան դիւտերով որք յոյժ հետաքրքրաշարժ են։

Պզտիկ շրագործներու հետ տարեկով, Հարբբը՝ Մակպէնի աշխատակիցը յաջողեր է վտահութիւն ներշնչել անոնց։ Շնորհիւ խորին հմտութեան բարքերուն եւ լեզուին այն մասնաւոր դասակարգին որուն հոգեբանութիւնը խորապէս ուսումնարան է։ յաջողեր է մտնել զոդերու և թափառիկներու ժողովատեղիները։

Այս անվհեր ու խղճամիտ դիտող քանի յառաջանար իր հետազօտութեանց մէջ, հետզհետէ կը սքանչանար անոնց ընկերականութեան բնաւորներուն վրայ, քաղաքակրթութենէ դուրս ապրիլու դատապարտուած անհատներու մէջ։

Խմբուելու պէտքը շատ կանուխէն ի յայտ կուգայ։ Ի Շերբակօ քնակութեանը միջոցին, յիշեալ յօդուածագիրը պատուաւակ անդամ եղած է «Վայրի-կատուներու» ակումբին։ Այս անունը տրուած էր տասնէն տասնըչորս տարեկան մանչերու կազմած ընկերակցութեան մը։

Ամենքն ալ կը բանէին փողոցի այն արհեստներէն մէկը որը, Ամերիկի մեծ քաղաքներուն մէջ, գրեթէ կրնան տղու մը ապրուստը ճարել։ Ոմանք քրջահատաք, լրագրավաճառ կամ յանձնակատար են, ուրիշներ կօշիկ կը փայլեցնեն։ Գուցէ առնոնցմէ ոմանք իրենց խղճին դիպ ունենային կարգ մը փոքր գողութիւններ, բայց ոչ մէկը արհեստով մուրացկան կամ գող էր։ Հազիւ երեք չորս կապրէին իրենց ծնողաց քով որք արդէն շատ ընդհանական հոգողութիւն մը ի գործ կը դնէին անոնց-վրայ. միւսները կը պառկէին պանդոկներու մէջ և, երբ տասկ չունենային, գիշերը կերթային անցունել իրենց ակումբին մէջ։

Այս հաւաքատեղին շատ քիչ հանգստաւէտ էր։ Շերբակօի արուարձաններէն երկու երեք քիլոմէթը հեռու, «Վայրի-կատուները» փոս մը փորած էին բանդարանոցի մը մէջ։ Ցեռոյ, այս յանպարտաստից քարայրին կամարը ամրացուցած էին տախտակներով և ալիւներով։ Նստարաններ, վառարան մը, անչահ պատկերներ, քանի մը պղինձէ սափորներ կը կազմէին ամբողջ կահ կարասին այս նախնական բնակարանին։ Այս ցուցակին մէջ մոռցանք կօշիկ մաքրելու տուփ մը որ կը ծառայէր ուտելիքները պահելու։

Քիլիպին անդամները ամեն գիշեր կը հաւաքուէին ժամը իններին։ Երբ պերճախօսները դադրէին պատմելէ որտաչարժ պատմութիւններ, ներկաները հաճոյքով կունկնդրէին՝ պրակը տասը սանթիմոց վէպի մը ընթերցմանը։ Ցեռոյ կարգը հնչեալ անոնց օրը ընկերականութեան փոքր տարտնդներ ունէին և կը սկսէին իրենց ընկերներն զրօսցունել ամպարարական հնարքներով կամ կենդանիներու աղաղակներու նմանութիւնն ընելով։

Մեծերնին չարժում մը կընէ. ամենախորին լռութիւն կը տիրէ անմիջապէս։

Տասնէն տասնըչորս տարու այս փոքր մանչեր՝ մուրացիկներ կամ գողեր չէին. ամենքն ալ արհեստ մը կը բանէին որով կրնային ճարել իրենց ապրուստը և պատուոյ խնդիր կը սեպէին ընաւ օգուտ չը քաղելը այն չարագործութիւններէն զրօս կ'ընէին զբօսնելու համար։

Մնաց որ, իրողութիւն մը կարծես կապացուցանէ թէ այս տղաքներ տակաւին մինչեւ իրենց ծուռը ապականուած չէին։ Խիստ շատ անգամ, իրենց տարեկից փոքր աղջիկներ գիշերը կերթային անցունել ստորերկրեայ քարայրին մէջ ուր ակումբը կը կատարէր իր գումարումները։ Ամենէն խիստ բարոյախօսն իսկ չը պիտի կրնար ամենաիրաւ թերութիւն մը գտնել այն ընդունելութեան մէջ որ կ'ըլլայ այս մատաղատի վախտականներուն։ «Վայրի-կատուներ» յարգանքով կը վարուէին այդ սիրուն աղջիկներուն հետ օրը, իրենք ալ, կը փութային քիչ մը մաքրել կոկել քարայրը ուր խառնակութիւն կը տիրէր։

* * *

Ամերիկան ամեն մեծ քաղաքներուն մէջ քլիպներ կան ուր կարգ մը երիտասարդներ կը հաւաքուին ամեն իրիկուն՝ միասին մշակելու համար կռփամարտի արհեստը։

Այս ակումբներուն — որոց էն հինը հոգիս քանըչորս տարուան կայ, — գոյութեան պատճառն է կանոնաւոր պայքար մղել մրցակիցներու դէմ։

Իւրաքանչիւր թաղի անառակ մանչերուն մէջէն կընտրուին այս նուազ յանձնարարելի ընկերակցութիւններու գրեթէ բոլոր անդամներն այս ակումբներուն, իրբրի թէ արհեստ մը ունին զոր չեն բանիր. գիրք մը բանելու միայն կը ծառայէ անիկա։ Ցաջողութեամբ մուրալու համար աղէկ կրթուած չըլլալով, և ի չգոյէ բաւարար աչակերտութեան մը՝ ոչ նուազ անկարող քսակահատ, խաբեայ ըլլալու, ապրելու համար իսկապէս ուրիշ միջոց չունին եթէ ոչ պզտիկ գողութիւններ ընել։

Այն քլիպներուն մէջ ուր կը հաւաքուին այս փոքր թափառաշրջիկներ, անվերջ բանակռիւներ կը ծագին ամեն գիշեր ամենէն կնճռոտ խնդիրներու վրայ։ Շատ անգամ պզտիկ քսակահատները իրենց արհեստակիցներուն կողմէ կը դատուին, իրենց առաջին փորձերուն մէջ։ Հարբբը՝ Մակպէնի աշխատակիցը հետաքրքրութիւն ունեցեր է ներկայ գտնուելու այսպիսի դատաստան մը։

Առաջին ամբաստանեալն հաստատեց թէ բան մը չունէր աշխարհիս մէջ, ոչ իսկ հինգ սանթիմոց դրամ մը։ Թէեւ իր ծռելի ծռելի զգեստը հաւանական ցոյց տուաւ այս խօսքը, վերէն վար խուզարկուեցաւ զարձեալ՝ մասնագէտներու կողմէ որոնք խիստ շատ անգամ իրենք ևս ենթարկուած էին այս գործողութեան և հեռուապէս գիտէին այն բոլոր փոքրիկ հընարամտութիւնները զորս քսակահատները ի կիր կ'առնեն իրենց վրայ կատարուած խուզարկութիւններն ի դերեւ հանելու համար։ Ամենէն մանրախոյզ քննութիւնն իսկ արդիւնքի մը չյանգելով, ամբաստանեալն անպարտ արձակուեցաւ։

Երկրորդ ամբաստանեալը անկեղծութիւն ունեցաւ ըլլալով խոստովանելու թէ իր գլխանին մէջ երեսունվեց սու ունէր։ ընկերները չատացան զրաւելով այս գումարին կէսը։

Երրորդ ամբաստանեալը յանդգնութիւնն ունեցաւ ուրանալու, բայց քննութիւն կատարուելէ յետոյ, երեք հատ հինգ ֆրանքնոց գտնուեցաւ վրայէն։ Ընկերները, ոչ միայն հրամայեցին գրաւել ամբողջ գումարը, որ յատկացուեցաւ ծըխախտի գնման, այլ և այս վերջը չարագործը դատապարտուեցաւ ամեն առուու ահագին չրջան մը ընելու, հարիւր երեք անգամ անընդհատ։

ԺԸՆԵՎԷՆ կը ծանուցանեն գերմանացի նշանաւոր բնագէտ Բառլ Ֆօկդի մահը, եօթանասունրեակ տարեկան հասակին մէջ։ Երկար ատեն է վեր Զուիցերիա գաղթած և հոն հաստատուած էր, հանրային զանազան պաշտօններ ալ վարելով։ Հանքաբանութեան և բնախօսութեան վրայ կարեւոր երկասիրութիւններ ունի որոնք գընահատուած են ամբողջ Եւրոպայի գիտական աշխարհին մէջ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (26)

ԷՕՖԷՆ ՄՕՐԷ

ՏԱՌԱՊԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՓՈՔՐ ԴՔՍՈՒՀԻՆ

—Օ՛ն, կարծուածէն աւելի դէշ մի՛ ըլլար։ Ես եմ ըսողը որ շատ չանցած մեզի պիտի պատկանիք դուք և անանկ հաւատացեալ մը պիտի ըլլաք որ Եկեղեցին պիտի պանծայ։

—Եթէ այդպէս ըլլայ, պարոն երէց, եկեղեցին ձեզ կը պարտի այդ բանը։ Բայց եթէ դեռ մանակից չեմ ձեր դատին, գէթ բոլորովին անձնուէր եմ ձեր անձին և ապացոյցը սա է որ լաւ խորհուրդ մը պիտի տամ ձեզ։

Աբբան վեր առաւ գլուխը և ականջը սրեց։ Մարեքա ձայնը մեղմացուց։

—Մարքիզուհին կատարեալ վստահութիւն ունի ձեր վրայ, անանկ չէ՞, և իր փրկութեանը համար համոզեցիք զինքը որ իր ամբողջ հարստութիւնը ձեր եկեղեցիին ձգէ։

—Ոչ. միայն մէկ մասը, մեծ մաս մը, էն կարեւորը. բայց ո՞վ ըսաւ ձեզ։

—Ինքն իսկ, կամ լաւ ևս հասկցուց ինծի։ Մարքիզուհին համարում ունի իմ վրաս։

—Արդարեւ, շատ գովեստով խօսեցաւ ձեր վրայ, և նոյն իսկ կրնամ ըսել ձեզ թէ իր կտակին մէջ բաժին մը պիտի հանէ ձեզ։

—Ամենեւին, ըսաւ Մարեքա սարսռալով ու չեղ ակնարկ մը նետելով իր շուրջը. ասիկա թող մեր մէջը մնայ։ Բայց մտիկ ըրէք, և ըսելիքս աղէկ հասկցէք. կտակ չուզեր, բնա՛ւ, բնա՛ւ, ես ինծի համար բա՛ն չեմ ուզեր։ Բացի այն բաժինէն զոր մարքիզուհին կրնայ ըլլալ որ յատկացնէ հեռաւոր ազգականներու՝ եթէ գտնուին, ամբողջ հարստութիւնը ձերն ըլլալու է։

—Սակայն...

—Ոչ, ինծի համար ոչինչ. միայն թէ, մտիկ ըրէք...

Տոքթորը, հակառակ իր անդուսպ մտածմանը զոր կարծես չէր կրնար սանձել, կը վարանէր աւելի առաջ երթալու։ Կը զգար թէ գերագոյն վայրկենին կը մօտենար և թէ Պրոչար աբբան որչափ քիչ խելացի ըլլար, անոր աչքերը կրնային բացուիլ յոյժ յեղակարծ լոյսի մը հանդէպ։

—Աղէկ մտիկ ըրէք, յարից. հարկ է ուրեմն որ այս հարստութիւն ձերն ըլլայ։ միմիայն ձերը, ամբողջովին ձերը։ Բայց աղէկ չըլլար եթէ կտակը ձեր անունը կրէ։

—Ի՞նչ ըսել կուզէք, հարցուց քահանան որ յեղակարծ յուզում մը զգաց։

—Ապա թէ ոչ թէ՛ հարստութեանը և թէ ձեր կրօտեանը պատճառ կ'ըլլաք։

—Չեմ հասկնար։

—Շատ ճարտարութեամբ յառաջ տարէք բոլոր այս գործը, բայց ուզեցէք առանձին գործել, առանց իմացնելու ձեր մեծաւորներուն. ասոնք կրնար ձեզ դէմ դառնալ՝ երբ գործը չայողի, ձգելով ձեզ որ մաքառիք հարային կարծիքին ու օրէնքին հետ։

—Ես յանցաւո՞ր ըլլամ։

—Անչուշտ։

—Օ՛հ, կը սխալիք, պարոն, ըսաւ քահանան սառակի յուզուած. ըստ քաղաքային օրէնքի և ըստ կրօնական կանոնի, քահանայ մը կրնայ ժառանգել և կտակներ ընդունիլ։

—Հարկաւ, ինչպէս բժիշկը, պայմանով որ հիւանդին մահուան անկողնին մօտ հսկող բժիշկը չըլլայ։

—Քահանան այդ նկատումներէն ազատ է. իր հանգամանքը շատ բարձր, իր պաշտօնը շատ նուիրական է։

—Լաւ, բայց չպիտի կրնաք արգիլել որ ամբաստանութիւնը առաջ չիկայ։ Պիտի ըսեն թէ խոստովանահայրը հիւանդին վրայ ունեցած իր իշխանութիւնը չարաչար գործածեր է, պիտի ըսեն թէ տկար միտքը մը վրայ բռնացեր է և փոխանակ աշխատելու հիւանդը անդորր մահուան մը պատրաստելու, իր անձնական շահը միայն մտածեր է։

—Իմ շա՞հս. բայց դուք կը ճանչնաք զիս, պարոն Մարեքա, պահ մը չեմ մտածած իմ վրաս. եթէ յաջողիմ, այդ միլիոններէն մէկ սու վար չպիտի գնեմ։ Այն դրամը ամբողջովին եկեղեցիին և բարեպաշտական գործերու պիտի յատկացուի։

—Շատ ճիշդ է. ես գիտեմ, բայց ոչ ոք պիտի հաւատայ։

—Ո՞վ պիտի համարձակի...

—Ամեն մարդ, բոլոր անոնք որ չեն մտածեր ձեզ պէս, բոլոր սկեպտիկները, բոլոր հեգնողները, բոլոր ազատախոհները։

—Գարշելի՛ բան է։

Աբբան, առանց ուշ դնելու, ձայնը կը բարձրացուներ քիչ մը։ Ինքզինքն առանձին կը կարծէր Մարեքային հետ. ճերմակ մարմարէ շրմնէին փոքր ժամհարը տառնըմէկուկէս կը զարնէր, և ազարանքին բոլոր ծառաները կը քնանային, բացի հիւանդապահ կինէ մը որ օգուտ քաղելով տոքթոր Մարեքան ներկայութենէն իր տունը գացած էր աչքէ մը անցընելու։

Մէկը կը նկէր սակայն քովի սենեկին մէջ, որուն դուռը բաց մնացած էր։ Նոէմին։

Սկսած էր նամակներ գրել և նախ շըփոթ մրմունջի մը պէս խմացած էր քահանային ու տոքթորին մեղմաձայն խօսակցութիւնը։ Բան մը չէր խանգարեր լռութիւնը. հիւանդը որ ցորեկին սաստիկ շընչահեղձութիւններ ունեցած էր, հանդարտած ու նոյն իսկ հանգստացած կերեւար։

—Սոսկալի բան է, կը կրկնէր քահանան. կասկածիլ իմ վրաս, ես որ ազքատ պիտի մեռնիմ ինչպէս ծնած եմ, ես որ պարտապահանջներէն կը հալածուիմ, վասն զի, պարաքեր ունիմ, տոքթոր, ազքատներուն համար ես կը կործանիմ...

—Չէ՛ չեմ ըսեր. կը ճանչնամ և կը գընահատեմ ձեր անշահախնդրութիւնը։ Կ'ենթադրեմ նոյն իսկ որ ձեր անցեալին ու ձեր հեղինակութեամբը պիտի լռեցնէք զրպարտութիւնները։ Բայց նպատակին չպիտի հասնիք, պարոն երէց։ Երկու, երեք, չորս, տասը դատ պիտի ենթարկուիք։

—Տա՛սը դատ, ինծի՛, քահանայի մը դէմ։

—Այո, և ձիրդ քահանայ ըլլալուդ համար։

—Եւ ո՞վ պիտի բանայ այդ դատերը։

—Ժառանգորդները։

—Ժառանգորդ չի կայ։

—Հը՛մ, այդքան ապահո՞վ էք։ Մարքիզուհին կ'ըսէ թէ ընտանիք չունի. բայց այդ մասին շատ ստիպելու չէ զինքը. եւ, խօսքը մէջերնիս, շատ լաւ գիտենք թէ ժառանգորդ մը ունի։

—Կը հաւատա՞ք, ըսաւ քահանան մըտահոգ։

—Այո, մարքիզուհին ինքն ալ համոզուած է ինծի հետ. ազգականներ կան, հեռաւոր ազգականներ, շատ հեռաւոր, բայց վերջապէս կան։ Այս բարի մարդիկ տեսնելով միլիոններուն փախչիլը, պիտի փութան բարձրաղաղակ գոչել թէ կը գողնան զանոնք, կը կողոպտեն զիրենք. պիտի հաւաքեն եկեղեցիի բոլոր թշնամիները և գիտէք, պարոն երէց, թէ արդի ժամանակիս մէջ շատ կան անոնցմէ. գրաման ինդիր պիտի ըլլայ։ Այդ հարստութիւնը երբէք չպիտի տեսնէք, կէսը օրէնքին մարդերը պիտի ուտեն, և միւս կէսն ալ ժառանգորդներուն, թերեւս պատուհան պիտի իյնայ։ Դուք բան մը չպիտի ունենաք, պիտի ամբաստանուիք, պիտի անուանարկուիք, եւ ձեր եպիսկոպոսը, այս ամենէն դժգոհ, ձեր եպիսկոպոսը, պարոն աբբա, որ դովեստ չպիտի գտնար եթէ յաջողէիք, պիտի լքէ ձեզ, և պաշտօնանկ պիտի ընէ Սէն-Կէէկուարի թիմէն։

—Պաշտօնա՞նկ, գոչեց մարդուկը զայրացած։

—Թերեւս քիչ մը առաջ գացի, պարոն աբբա, թերեւս շատ առաջ գացի. բայց ընդունեցէք որ ձեր վարկը մեծապէս պիտի իյնայ։

—Պիտի մեռնիմ, պարոն։

—Եւ ձեր եկեղեցին ամեն բան պիտի կորսնցուցնէ։

—Կը սոսկացնէք զիս. բայց ի՞նչ ընելու է ուրեմն. ի՞նչ խորհուրդ կուտաք։

—Շատ պարզ է. ձեր իշխանութիւնը կը զօրացուցնէ՞ք հիւանդին վրայ։

—Այո, չաթմներէ ի վեր կը պատրաստեմ զայն, և այսօր իսկ նորէն ըսաւ թէ իր բոլոր հարստութիւնը Աստուծոյ պիտի տայ։

—Եւ Աստուածը դուք էք, այնպէս չէ՞։

—Անչուշտ, ըսաւ աբբան միամտօրէն։

—Լաւ ուրեմն, կը բաւէ որ քանի մը բառով բացատրէք իրեն երկիւղները զորս ունեցած էք այս կտակի մասին և ուրիշի մը անունը կատարել տաք զայն, աշխարհականի մը՝ հեռուէն կամ մօտէն. սակայն դուք առաջուց այդ անձին հետ նամակ մը փոխանակած պիտի ըլլաք յայտարարող ձեզ ճշմարիտ կտակատարը որ կտակին մէջ ենթադրական անունով մը նշանակուած է։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 4/16 ՄԱՅԻՍ, 1895

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԱԶՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Արժանահաւատ բարեկամ մը իզմիրէ մեզ կը հաղորդէ ամուսնական հեռագրաչարժ դէպքի մը հետեւեալ պատմութիւնը, զոր կը հրատարակենք, առանձին մեկնութեամբ կը դիմենք այս մասին քանի մը դիտողութիւններ.

Մօտակայ գիւղ մը բնակող հայազգի ընտանիք մը որ և է նկատումներէ չարժած՝ կ'ուզէր իր մետասանամեայ մատաղ աղջիկը ամուսնացնել երիտասարդի մը հետ՝ որու տարիքը երեսուն և հինգէ պակաս չէր։ Մնողք և երիտասարդը կը ներկայանան Տէր Աբրահամ քահանային, իրենց խորհուրդը կը յայտնեն, և ամուսնանալի աղջիկը տասն և եօթն տարեկան կը հռչակեն անոր՝ առանց երեսը ցուցնելու։ Հասի չհասի խնդիր չկար, ուստի քահանան իր հաւանութիւնը կուտայ և Ս. Առաջնորդին հրամանն ալ ստանալէ ետքը, կ'ապացրէ երկու նշանածներուն ծնողքան Համիտիէները բերել իրեն՝ ամուսնութիւնը կառավարութեան հաղորդելու համար։ Համիտիէները կուգան, և քահանան կը դիտէ զարմացմամբ թէ աղջիկը չէ թէ 17 այլ տասնուվեց տարեկան էր միայն։ Մնողք կը սկսին պնդել թէ պաշտօնական արձանագրութեան մէջ իրենց աղջկան տարիքը պակաս նշանակուած էր, և կը շարունակեն հռչակել զանիկա իբր չափահաս՝ ամուսնութեան համար։ Քահանան՝ որ բաւական քանիրուն մէկն է, միտքը կը դնէ երթալ աղջկան տարիքն ստուգել՝ Եկեղեցւոյ արձանագրի տօմարին մէջ, ուր Համիտիէի ասածուվեկին ըստ ամենայնի կը հաստատուի։ Ասոր վրայ յանդիմանութիւն և մերժում քահանայի, աղաչանք թախանձանք ծնողքներու, որք կը բերեն տասներկու ոսկի անոր ափը կը լցնեն՝ որպէս զի չկործանէ իրենց խորհուրդը՝ որու իրականացման մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէին։ Քահանան կը սերժէ կաշառը, որու վրայ խմաց կը տալուի իրեն թէ պիտի երթան յայն ըլլան և յայն պակով գործը լմնցնեն։ «Ինչ որ կ'ուզէք ըրէք» կ'ըսէ քահանան, որ վստահ էր թէ մետասանամեայ անչափահաս աղջիկ մը չպիտի կրնար ամուսնանալ յայն Եկեղեցիի կողմէ եւս։ Այլ իր հաշիւը սխալեցաւ։ Երկու կողմերը կը դիմեն մօտակայ յայն քահանայի մը, հանդերձ տասն երկու ոսկիով։ Քահանան կը համոզուի. այլ որովհետեւ կը փափաքէր՝ գլուխն փորձանք չգալու համար՝ առանց յայն Առաջնորդին հաւանութեան չկատարել բանը, կը խրատէ ժամանակ չկորուսելով երթալ ներկայանալ Նորին Սրբազնութեան, ապացուցելով սակայն փոխանակ նորատի աղջկան՝ անոր երեսունհինգամեայ մայրը ցուցնել։ Եւ այպէս կ'ընեն։ Մետրապոլիտը առանց հայ Առաջնորդարանի հարցում մ'ուղղելու հարկը տեսնելու, սիրով կ'ընդունի զանոնք և անոնց ստորագրութիւնն առնելէ ետքը թէ այլ եւս յայն Եկեղեցւոյ զաւակներ են, հրաման կը ղրկէ քահանային յայն ծէսով մկրտել զանոնք և պսակի խորհուրդը կատարել։ Եւ սակայն հարկ էր մտածել թէ բանին տակ գաղտնիք մը գտնուելի պէտք էր։ և թէ երկու Հայեր վուռ տեղը յայն մկրտուելու չպիտի յուժարէին առանց հիմնական պատճառի։ Երկու կողմերն յայն կը մկրտուին ուրեմն, և յայն պակով իրենց միութիւնը կը նուիրագործուի։ Երեք օրուան բնակկցութենէ ետքը, նոր փեսան կուգայ հայ քահանային և իր դիդը յայտնելով փափաք կը յայտնէ վերադառնալ մայրենի եկեղեցւոյ գիրկը։ Իր մանուկ կողակցէն քաշուած էր նա։ Քահանան կը ղրկէ զայն Ս. Առաջնորդին՝ որու առջեւ երիտասարդը դիեւնոյն յայտարարութիւնը կ'ընէ։ Մետասանամեայ աղջկան մը հետ պակը անվաւեր էր նոյն իսկ զայն կատարող յայն եկեղեցւոյ օրէնքով. ո՞ւր մնաց Հայուն՝ որ արդէն մերժած էր այդպիսի ապօրինութեան նուիրագործումը։ Առաջնորդը բնականապէս կ'ընդունի զայն։ Պակաս աղջկան հայրը կը դիմէ յայն Առաջնորդին՝ եղելութիւնը պատմելու։ Ցոյն քէհեան կ'ելթայ ու կուգայ հայ երիտասարդին քով, հրաւիրելով զայն ներկայանալ Մետրապոլիտին։ Երիտասարդը հայ Առաջնորդարանը կը գնէ, և հրանգ կ'ստանայ երթալ յայն եպիսկոպոսին և միեւնոյն յայտարարութիւնն ընել աներկիւղ։ Դիտողութիւնք Մետրապոլիտին կողմէ՝ որ զինք յայն կը ճանչնայ՝ քանզի իր ստորագրութիւնն ունի, և որ զատի պիտի քաշէ զինք կա՛մ իր կնոջ հետ բնակելու և կա՛մ սենեկան թոշակ կապելու անոր։ Երիտասարդը կը հակադրէ յայն քահանային կողմէ կարգադրուած եղելութիւնը, կը հռչակէ մետասանամեայ աղջիկ մը պակիաու ապօրինութիւնը՝ որու համար պէտք էր յայն քահանան պատժել ու կարգալոյծ ընել իբր բուն պատասխանատու, և միանգամայն կ'խնդրէ թէ ինք նշանուած է արդէն ուրիշ օրիորդի մը հետ և ընդ հուպ պիտի պակուի հայ Եկեղեցւոյ կողմէ՝ որու ծոցը վերադարձած էր։ Եւ այպէս կը հեռանայ Մետրապոլիտին քովէն՝ որ իր գիտողութիւններ կը կրկնէ։ Եւ ստուգիւ նշանուած էր նա Քարաթաշի քահանային ձեռքով, որ մետասանամեայ նոր հարսին կուսութիւնն հաստատող պաշտօնական թուղթ մը ձեռք ձգած էր թաղապետական բժիշկի ստորագրութեամբ։

Ս. Առաջնորդը հարկ կը դատէ Տէր Աբրահամը Ցունաց Առաջնորդարանը ղրկել գործին բուն եղելութիւնը պաշտօնապէս հասկցնելու համար։ Քահանան մանրամասն պարզաներով բանը պատմելէ ետք՝ քաղաքավար լեզուաւ մը կը մեղադրէ թէ ինչո՞ւ առանց անգամ մը հայ Առաջնորդարանին հարցնելու յօժարած էին իբր յայն ընդունել՝ յանկարծ ներկայացող երկու Հայեր, որու հետեւանք եղած էր պսակադրութիւն մետասանամեայ աղջկան մը վրայ, որ հակառակ է անխիր ամեն եկեղեցիներու օրէնքին։ Ցոյն եպիսկոպոսը կը պնդէ թէ երբ հայեր կուգան յոյն դաւանանքն ընդունելու՝ ինք որ և է պէտք կամ պարտք չունի հարցում ուղղելու հայ Առաջնորդարանին, թէ կը շարունակէ երիտասարդն յոյն ճանչնալու, և թէ դատ պիտի բացուի։

Այս դատաստանը կը յայտարի սակայն երկար ամիսներէ հետէ, ու երեւցածին նայելով տեղի պիտի չունենայ երբեք։ Երիտասարդը պիտի պակուի առաջին առիթով։

Ս. Առաջնորդը եղելութիւնը պաշտօնապէս տեղեկագրած է ի Պարիզ՝ որպէս զի Պարիզ՝ յոյն Պատրիարքարանին հաղորդուելու համար։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ճ Ա Ր Ո Ն.— Նոր վիճակագրերու նայելով, Ճաբոնի բնակչաց թիւը 42 միլիոնէ աւելի է այսօր, որոյ վրայ պիտի աւելցայ երեք միլիոն նոր բնակիչ, Փորմոզայի և մօտակայ 20 կղզիներու գրաւմամբ։ Թոքիօ մայրաքաղաքը մէկ ուէկս միլիոնի չափ բնակիչ ունի այսօր։ Ճաբոն ունի բաւական երեսուն երեք սանարան, 51 միլիոն ֆր.ի դրամագլխով։ Այս սանարանք տարին 21 միլիոն քիլոկրամ մանած կ'արտադրեն, և Ճաբոն, որ երբեմն Անգլիոյ հարկատու էր՝ մանած գնելու համար, այժմէն իսկ վաղ կը պատճառէ անգլ. գործարանատէրերու, Զինաստանի մէջ և այլուր սկսելով մրցիլ անգլ. մանածներուն դէմ։ Մետաքսագործութիւնն, որ հին արհեստ մ'է Ճաբոնցիներուն համար, երեք ահագին գործարաններ ունի, որոց մին Եաքոհամայի մօտ։ Ճաբոն, որ երբեմն ահագին քանակութեամբ թուղթ կը գնէր Ամերիկայէն ու Եւրոպայէն, այսօր ինք կ'արտադրէ իրեն պէտք եղած բոլոր թուղթն։ Իրեն պէտք եղած լուցկին ինք շինելէ զատ, վեց միլիոն ֆր.ի լուցկի ալ դուրս կը ղրկէ։ Ապակեգործութիւնն ալ շատ յառաջացած է Ճաբոնի մէջ։ Ամեն տեսակ հանքեր կը բանեցնեն Ճաբոնցիք, և շատ մետաղ ունին։ 1889 թուականի վիճակագրոյ մը նայելով, նոյն տարին Ճաբոնի պետական կամ անհատական հանքերէն արտադրուած է ոսկի 769 քիլ. արծաթ 43,000 քիլ. պղինձ 17,000 թոն. երկաթ 5,000 թոն. կապար 603. ծարիրաքար (ադիմանդ) 1,900. հանքածուխ 190,000. զտեալ քարիւղ 1,067. գրաքար (գրաֆիտ) 4,000. բրածոյ ածուխ (լիգնիտ) 23,000. զտեալ ծծումբ 17,000 թոն, և այլ։ իբր 7½ միլիոն հարիւրաւորիդր, և այլ տեսակ հանքանիւթք։ Այսօր Ճաբոն 3,500 քիլոմէթրի չափ երկաթուղի ունի։ Առաջին երկաթուղին 1870ին շինուեցաւ Թոքիօ մայրաքաղաքէն մինչեւ Եաքոհամա։

ՄԱՐՈՒ դարձեալ խառնաշփոթ վիճակի մէջ է։ Զանազան ցեղերու մէջ արիւնաշունչ ճակատամարտներ տեղի կ'ունենան, և տեղական զօրաց միջամտութիւնը տակաւին բաւ չէ եղած վերջ տալու։ Առաջին ճակատամարտի մը մէջ Էնդլատ և Էճէտ ցեղերու մարդասպանն ասելի քան 1,000 հոգի զարնուեր մեռեր են, երկրորդ ճակատամարտի մը մէջ ալ Մէսեա և Պէնի Խալիա ցեղերէն 600 հոգի և 300ի չափ ձի զարնուեր կորեր են։

ՑՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Հելլէն երկրագործները ցնծութեան մէջ են. զի թէ Ռուսիայէն և թէ Միացեալ Նահանգներէն գոհացուցիչ չափով խնդրանք կուգան կորնթոսի չամիչներուն համար։ Ասիկա Ցունաստանի մեծագոյն բերքն ըլլալով, եթէ ազէկ գրամ բռնէ, երկրին ներսուկան կացութեան վրայ եւս դրական կ'ազդէ նպաստաւոր կերպիւ։

ԲՈՒՊԱ.—Սանդիկոյէ (Բուպա) կը հեռագրուի անգլ. թերթերուն թէ որչափ ալ Մարդինէդ Քամրոս Մարեշալ խոստացած էր վճռական պայքար մը մղել Բուպացիներուն դէմ և խնդիրը շուտով լմնցնել, բայց Սպանիացիք ցոյս վայր բացարձակ անկարողութիւն և անպատրաստութիւն ցուցած են Բուպացիներն ի կարգ բերելու։ Հետեւապէս, կը գուշակուի թէ պատերազմն երկար պիտի տեւէ։ Սպանիացիք զուրկ են բանակի պիտոյքէ և առողջապահիկ կարգադրութիւններէ։ Դեղին տենդը կարծուածէն աւելի շուտ ծագեցաւ սպանիացի զօրաց մէջ, և միայն Սանդիակօ քաղաքին հիւանդանոցներուն մէջ հեռագրին քաշուած օրը 40 զինուոր ընդունուած էին դեղին տենդէն վարակեալ, (այն կողմերուն հնտանաւոր)։ Սպանիացիներուն դէմ դնող Բուպացիներու թիւն վրայ կարեւոր յաւելումներ եղան վերջերս, որովհետեւ Սպանիացիք չուզեցին ո՛ և է դիմում ընել։ Բուպացիներու յաստակգիծն է մանր բայց կանոնաւոր կռիւներու շարք մը մղել, բայց ո՛չ երբեք բաց դաշտի մէջ բովանդակ սպանական բանակին դէմ դալ։ Բուպացիներուն հրամատար Մաչիօ հրահանգուած է իր զօրաց որ յոդնեցնեն Սպանիացիները, բայց մեծ ճակատամարտի մը չբռնուին, մինչեւ որ թէ դերքի և թէ թուոյ առաւելութիւն չունենան Սպանիացիներուն վրայ։ Ա-

մերիկացիք կ'օգնեն Բուպացիներուն. որովհետեւ Բուպայի ընիկներն ալ Ամերիկացի ժողովուրդ մ'են, և Բէնիվանիոյ նահանգային ժողովը խնդրեց Միացեալ Նահանգաց կառավարութենէն որ իւր մեծ ազդեցութիւնը գործածէ Մատրիտի կառավարութեան քով։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԱՐՔԻՊԵՂԱԳՈՍԻ Սանդորին կղզւոյն ընիկներէն Նիքոլաս Վարվարիկօ որ այս օրերս մեռաւ, իւր հայրենի կղզւոյն թողեր է 420,000 ոսկիի, որպէս զի հոն միջնակարգ վարժարան մը հաստատուի։

ՌՈՒՍԻԱ.— Ռուս լրագիրք ա՛և է բայատարութիւն չեն տար «Վարչաւայի և Վիսգուլայի» (ռուսական Լեհաստանի) կուսակալ Շուվալով կոմսին այնքան կարճատեւ պաշտօնավարութենէ մը հրաժարման վրայ։ Տակաւին չհաստատեցաւ թէ ներքին գործոց նախարար պիտի ըլլայ։ Վիլնայի կուսակալ Քուրաքոդքին զօրավար կը յաջորդէ Շուվալով կոմսին։

ՔԻԼԻ ՀԱՆԴԷՄՆԵՐՈՒՆ մասնակցելու համար Ռուսիա իւր Պալթիկի նաւատորմին և Ֆրանսա իւր Մանշի նաւատորմին ամենէն գեղեցիկ և ամենէն խոշոր կամ նոր զրահաւորներէն երեքական հատ որոշեր են։ Լրագիրք կ'ըսեն թէ զանազան ծովային Տէրութիւնք իրենց ամենէն ազուոր մարտանաւերն հոն ղրկելով՝ փոքրիկ ցուցահանդէս մը պիտի պարզեն՝ նաւային ճարտարապետութեան մէջ մրցման տեսակէտով։

ԱՔԻՐԻԿԵԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ. — Օրանժի Հանրապետութիւնն, որ Պօէրական իշխանութիւն մ'է՝ Թրանսվալի Հանրապետութեան նման, իւր Ազգային ժողովոյն մէկ որոշմամբ բոլոր բարձաւ Ամերիկանները երկրին Անգլիոյ կողմէ գրաւման համար, դրաւել տալով թէ այս գրաւման պատճառաւ Պօէրական երկաբնակ երկիրք անկարող կ'ըլլան ծովի հետ ազատ հաղորդակցութիւն ունենալու։ Թրանսվալի Ազգային ժողովոյն նման, Օրանժի Ազգային ժողովն ալ կը յուսայ թէ Վիկ. Վիքթորիա Թագուհւոյն կառավարութիւն, իրաց վիճակին հիմնովին տեղեկանալէ ետքը, պիտի եղծէ Բարեյուսոյ Հրուանդանի անգլ. կառավարութեան որոշումն, և ետ կենայ սոյն գրաւումէ։

ԼՈՒՏ ՌՈԶՊԷՐԻ, որուն ծովային պտոյտ յանձնարարած են բժիշկները, Մանշի ծովէն գնայ Մանչեսթրըրի նոր բացուած ջրանցք, Լիվրբուլի ու Մանչեսթրըրի միջեւ պտոյտ մ'ընելու։

ՕՐԵՐԸ.—Նիւ Եորքի մէջ օդն այնքան աւրուեր է որ անցեալ շաբթուն շատ մը անձինք արեւագրկէ մարեր ինկեր են փողոցներու մէջ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՑ ԱՐԿԱՏՔ այսպէս կը հաշուուին վիճակագիրներու կողմէ.— ի Ֆրանսա երկաթուղիով ճամբորդող 19 միլիոն անձերէն մին կը մեռնի կառավարի արկածով, Անգլիոյ մէջ՝ 28 միլիոն ճամբորդներէ մին, իսկ Միացեալ Նահանգաց մէջ 2,400,000 ճամբորդներէ մին։ Երեքին մէջ ամենէն անվտահելին ամերիկեան երկաթուղիներն են ուրեմն։

ԲԱՆՋԱՐԱԿԵՐՔ, որք կենդանին մարթելու հակառակ են, հիմակ այս խնդիրը կը քննեն թէ ինչո՞ւ համար կօշիկները կաշիով չինուին։ Բանջարակերաց ընկերութեան անդամ տիկին մը 10 ոսկի խոստացաւ բաւական ծրագիրը բերողին որով կօշիկ չինուի առանց մորթ կամ կաշի գործածելու։

ՊԱՏՈՒԱՍՏՆ Ի ՃԱԲՈՆ. — Մինչեւ 40 տարի առաջ, Ճաբոնցիք սովոր էին իրենց քթին ծարին վրայ պատուաստուիլ։

«ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ մէջ սափրիչներն այնքան վարպետ են որ քնացող յաճախորդը կրնան ածիլել», կ'ըսէ անգլ. թերթ մը։—Բայց մեզ կ'երեւի թէ հնդիկ յաճախորդն այն պահուն սովորականէն աւելի ափիոն կուլ տուած պիտի ըլլայ, մանաւանդ անգլիական յանձնաժողովոյն տեղեկագրէն ետքն, որ Հնդկաստանի մէջ ափիոնի գործածման խնդիրն ընդ երկար քննելէն ետքը այս օրերս եզրակացուց թէ «Հնդիկներուն համար ափիոնի գործածման կերպն ու չափն աղետալի բան մը չունի, և թէ կառավարութիւնը բան մը պէտք չէ ընէ ափիոնի այս գործածումն արգիլելու հնդիկ ժողովրդի մէջ. զի Եւրոպիոյ մէջ ոգելից ըմպելիքք շատ աւելի վնաս կը պատճառեն քան ափիոնն՝ Հնդկաստանի մէջ. և եթէ ափիոնն իրենց արգիլուի, տեղի կայ վախնալու որ Հնդիկներն ևս ոգելից ըմպելիքի մէջ չվնասեն իրենց պէտք եղած գրգռիչ նիւթը։ Գործուած է որ Հնդկաստանի կլիմային ափիոնն աւելի կը յարմարի։»

ՀԱԲԱՌ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ մեծահարուստ տիկին մը այս օրերս իրեն համար զոյգ մը կլոակօշիկ չինել աուեր է, զոր զարդարող տեսակ տեսակ պատուական քարերը միայն կ'արժեն հինգ հազար անգլ. ոսկի։

ՏԱՆ ԿԱՐԱՍԻՐ Անգլիոյ մէջ, միջին հաշուով, 160 ոսկւոյ արժէք ունին, հարուստին ապարանքն և աղքատ զորձաւորին տնակը վրայ վրայի հաշուելով։ Այս հաշուոյ մէջ են նաև պատկերները, արծաթեղէն անօթները, ձիերն և կառքերը։

ԹՈՆՕ ՄԸ ՈՍԿԻ (20 կենդանիներ) ամեն տարի կը թաղուի Ամերիկայի մէջ։ Կրնա՞ք գուշակել թէ ի՛նչ պատճառաւ. — Հաշուեղած է թէ Միացեալ Նահանգաց գերեզմանատուներուն մէջ ամեն տարի թաղուած մարդոց ակառներն այսչափ քանակութեամբ ոսկի կը պարունակեն։

ԵՐԱԺԻՇՏՔ ի Ճաբոն գլխաւորապէս գեղեցիկ սեռին կը պատկանին։ զի դարաւոր նախապաշարման մը համեմատ, այրերն իրենց համար վայելուչ չեն սեպեր հրապարակաւ նուագարան ածել կամ երգել։

ԵԳԻՊՏԱՑԻՔ կը կարծէին թէ հոգին այնչափ միայն կ'ապրէր որչափ զայն պարունակող մարմինը տեւէր, ուստի հնարեցին մումիա շինելու արհեստն, որպէս զի մարմինները չփտին։ Հնագէտք հաշուեր են թէ Եգիպտոսի մէջ չորս հարիւր միլիոն մումիաներ կան այսօր։

ՋՈՐՍ ԱՆՈՒՆՆԵՐ.— Ֆրանսական Գործակալութիւն մը, որոյ բանն ու գործն է համարէն աշխարհի լրագրութեան մէջ անձնականութեանց վրայ գրուածները նշանակել՝ կը հաշուէ թէ այն անձն որոյ անունն ամենէն աւելի կը յիշուի աշխարհի լրագրութեան մէջ՝ Նաբուլէոն Ա.ն է. յետոյ Վիկտէմ Կայսր, ապա Պիզմարք իշխան։ Զարլրոզն է Պ. Կլատստոն։

ԵՐԵՐԱԿԱՆՔ (Քուէքերները) կը շարունակեն երկար ապրիլ։ 1894ին այս փոքրիկ հասարակութեան անգլիական մասին մէջ մեռան 45 անձինք 80էն 90 տարու, ինն անձինք 90—100 տարու և Քուէքքը մ'ալ 101 տարու մեռաւ։ 10 տարեկանէն վար մեռնողներն 100ին 3ը չեն անցներ։ Երեքականք համաձաւոր են իրենց պարկեշտութեամբ, ժուժկալութեամբ և սակաւապետութեամբ։

ԴՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌՆԵՐՆ հաշուեր են թէ մէկ թոնօ ածանդ այսօր կ'արժէ եօթն միլիոն անգ. ոսկի։

ՆԵՐԿ.—Գիտնականներն հաշուեր են որ եթէ մարդկային արարածին մարթին վրայ ծայրէ ծայր իւզաներկ քսուի, հինգ ժամ չանցած մարդը կը մեռնի։—Բայց մարդկութեան գեղեցկագոյն կէսն անձնական փորձով գիտէ որ մանակի իւզաներկ մը, այն ալ միայն երեսին վրայ, այնքան ազատարար հետեւանք չէ կարող ունենալ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 14 Մայիս.— Նաւատորմի ընդհանուր հրամատար անուանեցաւ Քնոր ծովակալ, որ կը յաջորդէ Ֆոն Տէր Կոլց ծովակալին։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.—Թամբայէ կը հեռագրուի թէ Կոմէզի հրամանով ներքեւ գտնուող Բուպացի հրոսախմբերը մեծ յաղթութիւն մը տարեր են Սպանիացիներուն վրայ ի Կուայմարօ։ Կոմէզ այն տեղւոյն վրայ յարձակեր է անցեալ երկուշաբթի երեք հազար հեծեալներով։ Սպանիացիք ետ դարձեր են, դաշտին վրայ թողով 300 մեռեալ և վիրաւոր, և Բուպացիներուն կորուստն է 700 մեռեալ և վիրաւորեալ։ Բուպայի մէջ հիւանդանոցները լի են վիրաւորներով և տենդէ ու ծաղիկէ տառապող հիւանդներով։

ՄԱՏՐԻՏ.— Հավանայէ կը հեռագրուի թէ Մադրասի հրամանով ներքեւ գտնուող Բուպացիներն Սպանիացիներէն յաղթուած են ի Բամակուէյ։ Բուպացիք չեն կրցած գրաւել գՊարաքօա։

ՀՄՈՄ.—Երմոսական նախարարը ծանոյց որ իտալեան պետական արժէթղթին յուլիսի կարգին վճարման պէտք եղած դումարներուն յանձնուած են եւրոպական որոշեալ պանքներու։

ՔԷՆԹԱ.— Քէրբէր Լոյտ կ'ըսէ թէ Վիեննայի պապական նուիրակն ետ պիտի կանչուի։ Որոշումը տրուած է։

ԼԷՑԳԱԽ.— Երկ գիշեր նորէն երկրաշարժի թեթեւ ցնցումներ զգացուեցան. վերջին չաբթուան ցնցումները նոր վնասներ պատճառեցին։

ՊԵԿՐԱՏ.— Տրոց վարչութեան նախագահ Պ. Բորովիչ եմտական նախարար անուանեցաւ։

ՊՐՍԱ.— Երկ գիշեր իրարու զարնուեցան անգլիական Էոդերպաթ և Մաբէրդոնա չոգենաւերն։ Այս վերջինս անմիջապէս ընկղմեցաւ. 11 հոգի խեղդուեցան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Քաղաքական ժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ ի Պատրիարքարան և զբաղեցաւ իր օրակարգին վրայ գրուած խնդիրներով։

Ժողովն ի միջի այլոց վաւերացուց Բերայի նորընտիր Թաղական Խորհրդոյ ընտրութիւնը։

Կրօնական ժողովն ալ առջի օրն ի նիստ գումարուեցաւ ի Պատրիարքարան և զբաղեցաւ կարգ մը անհատական ու ամուսնական խնդիրներով։

Հայերէն, զաղ. եւ տաճ. լեզուաց՝ մանաւանդ զաղ. լեզուի զրուցատրութեան համար 42 տարեկան մէկը, Ուսումն. Խորհրդէն վկա եալ, կը փափաքի պատուաւոր տան մը մէջ զաստիարակութեան, կամ վաճառատան մը մէջ գործակատարութեան պաշտօն ստանձնել չափաւոր ամսականաւ։ Երաշխաւորութեամբ։ դիմել Ոսկերչաց շուկան՝ Թէլալ Դարեգինին։ 301 3—3

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ. — Մայիս 2 թուականաւ Բարձր. Մեծ. Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Պրուսայի, Էնկիւրիի, Խարբերդի, Երզրումի, Տրապիզոնի, Հալէպի, Տիարպէքիրի, Սըվազի, Ատանայի, Վանայ, Պիթլիսի և Դամասկոսի Նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

* * *

Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ կազմեալ արկածելոց նպաստամատոյց յանձնաժողովը կը շարունակէ նպաստներ բաշխել երկրաշարժէն արկածելոց։ Մինչեւ հիմայ կատարուած բաշխումներու գումարը հասած է 7,313,341 ղրուշի։

ԴԱՇՏԱՑԻՆ ՀԱՅԿԵՐՈՒԹ. — Երէկ, թնդանօթաձիգ զօրաց վարժարանին, ցամաքային երկրաչափական ինչպէս նաեւ անասնաբուժական ու գեղագործական վարժարանաց աշակերտք և ուսուցիչք Քեազըխանէ գային, ուր երկու անգամ սեան տրուեցաւ իրենց։ Զինուորական նուագածուաց խումբ մը մինչեւ իրիկուն նուագեց։

Բանախօսութիւններ արտասանուելով բարեմաղթութիւններ եղան վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

Այդ վարժարանաց աշակերտաց եւ ուսուցիչներուն կողմէ երախտագիտական ուղերձներ պատրաստուելով, մատուցուեցան յոտս կայսերական գահոյից։

* * *

Այսօր ալ Սուլթանիէ վարժարանին աշակերտք և ուսուցիչք պիտի երթան ի Քեազըխանէ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպան Սըր Ֆիլիբ Քըրրի և Էֆտի Քըրրի հրաւիրագրեր ուղղած են դաշտային հանդէսի մը համար (Կարդէն-Բարթի), որ դեսպանատան մէջ տեղի պիտի ունենայ մայիս 24ին (Ն. Տ.), տարեդարձ ծննդեան Վեհ. Վիքթորիա Թագուհւոյն։

ԱՅՂԱՆԻՍՏԱՆԻ Էմիրին երկրորդ որդին Նասրուլլահ խան, որ մայրաքաղաքս պիտի գայ, Սիւէզ ժամեր և անկից Լոնտոն ուղեւորեր է։ Նասրուլլահ խան ժամանակ մը հոն մնալէ յետոյ մայրաքաղաքս պիտի գայ՝ իր հօրը յարգանքները մատուցանելու յոտս կայսերական գահոյից։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ և ուրիշ հանքերու արժէքուութեան երկու օրէ ի վեր անկում մը կրեցին թէ՛ ի Փարիզ և թէ ի Լոնտոն։ Ասոր պատճառ կը համարուի Բրեթորիայի ֆրանսական հիւպատոսին կողմէ՝ իր կառավարութեան ուղղեալ տեղեկագիր մը, որ յուսահատեցուցիչ հանգամանք մը ունի։ Լ. Հէրալտ կըսէ թէ ֆրանսական հիւպատոսը խիստ տեղեկագիր մը ղրկած է և ֆրանսական պաշտօնական շրջանակներու անհաճոյ չեն այս անոնպատ տեղեկութիւնը, որովհետեւ չատ չեն ախորժիր որ ֆրանսական դրամագլուխներն Ափրիկէ երթան անգլիական ձեռնարկներու համար։

ՊԼՈՒԹԷՆ վիճակագրական հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն Սուրիոյ նահանգին նկատմամբ։

Անցեալ 1894 տարւոյն այդ նահանգին մէջ 1,500,000 ոչխար, 1,020,000 այծ, 300,000 արջառ, 80,000 ձի և 26,000 ուղտ արձանագրուած են՝ անոնց տուրքն առնուելու համար։

Նահանգին մետաքսի արտադրութիւնն երեք տարի առաջ հինգ միլիոն քիլոկրամ էր և երկու միլիոն ֆրանք բռնած էր. անցեալ տարի այդ դումար բաւական իյնալով մետաքսի գինը կէս առ կէսի իջած է։

Վերջին հինգ տարիներու մէջ Դամասկոսէն Անգլիա և Ֆրանսա ղրկուած են 700,000 ֆրանքի Բուվրնու և այլ տեղական կերպասներ և մէկ միլիոն ֆրանքի 4000 հակ բուրդ։

Այդ ժամանակամիջոցին Սուրիոյնահանգէն արտածուած են 5,300,000 քիլէ ցորեն, 4,000,000 քիլէ գարի, 1,500,000 քիլէ զանազան արմտիք, 1,200,000 օխա բամպակ, 10,300,000 օխա ձիթապտուղ, 2,100,000 օխա մատուտակ ու 1,650,000 ֆրանքի լիմոն կիտրոն, նարինջ և այլն։

Ներածութիւնք տարեկան 70,000,000 ֆրանքի կը հասնին։ Ներածութեան արտադրող առաջին երկիրն է Անգլիա, երկրորդը՝ Ֆրանսա և յետոյ Աւստրիա, Ռուսիա ու Ռումանիա։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.—Առողջապահական վարչութեան արձանագրութիւններէն կ'երեւի թէ ապրիլ ամսուն մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ 1,057 մահեր պատահած են, որոյ 606ն խլամ (289 այր և 317 կին) 376ը՝ քրիստոնեայ (208 այր և 168 կին) և 75ը՝ հրեայ (37 այր և 38 կին)։ Ասոնցմէ 62ը ծաղկախտէ մեռած են։ Անցեալ տարուան նոյն ամսոյն 1,105 մահեր պատահած էին, որ ըսել է այս տարի 48 մահեր պակաս եղած են։

ՀԵՌԱԳՐԻ ԶՐՈՒՑՔՆԵՐ

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ դեսպանն ու Ֆոն Քալիչէ Պառոնուհին տասնրհինգ օրէն Աւստրիա պիտի ուղեւորին արձակուրդով։

ՕՐԻՆԱՑ Պատրիարքարանի դատաստանական խորհուրդը մասամբ պիտի վերանորոգուի, որովհետեւ նախագահն, որ միանգամայն անդամ է Սինոդին, ըստ օրինի դադրած է այդ պաշտօնէն։ Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Եղիազարեանի տեղ, որ կէօրիճէի մետրապոլիտ կարգուած է, ուրիշ մը պիտի ընտրուի, որ միանգամայն ըստ օրինի անդամ կըլլայ դատաստանական խորհուրդին։ Այս վերջինին համար երկու նոր անդամներ ալ կարգուած են, որք են Ղալաթիոյ Բանիա եկեղեցւոյն պաշտօնեայներէն Տ. Մեթոթիանոս և Ֆէրիքէօյի եկեղեցիէն՝ Տ. Աթանասիոս։ Դատաստանական խորհուրդն եօթը անդամներէ կը բաղկանայ և ամեն երկուշաբթի ինիստ կը գումարի Ֆէնէրի Պատրիարքարանին մէջ։

—Իզմիրի յունաց մեարապոլիտն, որ Սինոդին անդամ կարգուած էր, հրաժարած է այդ պաշտօնէն։

ՄԱՐՄԱՑԻՆ վերատեսչութեան պաշտօնատան նորակառոյց շէնքին բացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ օր։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնը Եւրոպէն երկու հարիւր մեդր երկայնութեամբ հեռագրական ընդհանրական թել մը բերել տուած է, որպէս զի Բուսիայի և Անատոլու Հիսարներու մէջ եղած ընդհանրական թելը երբ նորոգել հարկ ըլլայ, անմիջապէս այդ նոր թելը գետեղուի, հաղորդակցութիւնները չը դադրեցնելու համար։

—Վանայ Ակիթ գաւառակին համար թղթատարական սուրհանդակ մը հաստատուած է։

ՊԷՐՈՒԹի կազի ընկերութիւնը իր մեծանորդի պայմանագրին երկարել խնդրելով հանդերձ յայտարարած է նաեւ թէ քաղաքին թաղապետութեան հաշուոյն վառած լապտերներու կազին գինը խիստ ածան է։ Գիտական Խորհուրդն, որուն յանձնուած է այդ ազերսագիր, խնդրոյն երկրորդ կէտին համար հարկ դատած է գիտնալ թէ կազի ուրիշ ընկերութեանց նկատմամբ այդ մասին ի՞նչ գործողութիւնք կը կատարուին։

ՀԱՍԱՆ ԱԼԻ ԷՖԷՆԴԻ. — Հեռագրական և թղթատարական վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտի կատարելապէս ապաքինած ըլլալով, սկսած է յաճախել իր պաշտօնատեղին։

ԿՐԷՏԷի կուսակալի խորհրդական Ղալիպ պէյի ընտանիքն այսօր Կրէտէ կուգեւորին։

ԷՏԻՐՆԷի ռուսական հիւպատոս Պ. Լիչին երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՊՈԼՍՈՅ փիրաքնիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Հիւսէյին Սրտոգը էֆէնտի, որ ժամանակ մը ի վեր հիւանդ էր, երէկ մեռաւ իր բնակարանին մէջ ի Գոտրքէօյ։

ՀՐԴԵՀ.—Երէկ գիշեր ժամ 7½ին հրդեհ ծագեցաւ Պոլսոյ Թահթա Գայլէ Թաղին մէջ և ատաղձագործի մը խանութն այրեցաւ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնն Եւրոպէն բանջարեղէն և

ԻՄԿԻԻՏԱՐ-ԳԱՏԸՔԷՕՑԻ կազմ ընկերութեան բաժնետերաց ժողովը տեղի պիտի ունենայ մայիս 31ին։ Կ'ըսուի թէ անցեալ տարուան հաշուոյն մէջ ծախքերն ելնելէ յետոյ բաւական շահ մնացած է։

ՈՂՆԱՐ փոխադրող նաւաձիգ և այլ շոգենաւերն, որք ցարդ Գապաթաշի նաւամատոյցը կը պարպէին իրենց բեռները, յետ այսորիկ պիտի կրնան, եթէ ուզեն, Զալաթիոյ քարափին մօտենալ։

ԱՅՏՐՆ-Իզմիրի երկաթուղւոյն ապրիլ 22ին վերջացող շաբթուն հասոյթն եղած է 387,768 ղրուշ։ Անցեալ տարի նոյն ժամանակամիջոցին 442,411 ղրուշ էր։

ԻՆՖԼՈՒԷՆՑԱ.—Երուսաղէմէն կը գրեն թէ ինֆլուէնցա երեւան ելած է։

Պ. ՖԱՌՆԷԹԻ, ընդհանուր տնօրէն ծխախոտի Բէժիին, երէկ մայրաքաղաքս դարձաւ Վիէննայէն, ուր կը գտնուէր մէկ քանի օրէ ի վեր։ Պ. Ֆառնէթիի հետ վերադարձաւ նաեւ փաստաբան Պ. Բէյտէլլի։

Պ. ՔՕԹԱՌ, որ մայրաքաղաքս եկաւ, երկաթուղւոյ մենաշնորհի խնդրոյ համար եկած չէ, այլ, ըստ Լ. Հերալտ, իբրեւ առաջին ճարտարագէտ Իզմիր—Գասապի երկաթուղւոյ ընկերութեան։

Պ. ՖՐԱՆՇ ՊԱՐՔԷՐ, Թէնպէքիի Բէժիին քննիչ ի Սուրիա, մայրաքաղաքս եկաւ Սըր Էտկար Վիլսընդի մէկ հեռագրոյն վրայ, զոր ուղղած էր Թրանսվաալէն և որով կառաջարկէր Պ. Ֆրանք Պարքէրի երթալ ի Թրանսվաալ։

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԱՑ ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Արսէնիէֆ երէկ մայրաքաղաքս եկաւ, ասկից Բեռլսպուրկ երթալու համար։

ԵԳԻՊՏԱՑԻ վաճառական Հալիմ փաշի որդին Ապպաս փաշա, որ Եգիպտոս կը գտնուի, ժամանակ մը ևս հոն պիտի մնայ իր հօրը ժառանգութեան վերաբերեալ գործերը կարգադրելու համար։

ԷՄԻԼ ԼԱՖՈՒԱՆ ԷՖԷՆՏԻ, մասնագէտ խորհրդական Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութեան, երկու ամսուան արձակուրդ ստացած ըլլալով, Փարիզ պիտի երթայ։

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ վաթսունի չափ հնագէտներ ի մօտոյ գիտական պտոյտ մը պիտի կատարեն Արշիպեղագոսի մէջ և պիտի այցելեն Հիսարլըքի հին աւերակները՝ Տարտանելի մօտ։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ.—Սիլիվրի մէջ Հասան Պապա անուն մարդ մը կապրի որ հարիւր քսանըմէկ տարեկան է։

ԱԻԱՁԱԿՆԵՐ.—Տրապիզոնի նահանգին մէջ Իսմայիլ եւ Խաչատուր անուն երկու աւազակներ ձերբակալուեր են։

ԹԱՐՍՈՒՍԷՆ կը գրեն թէ 20,000 արտավար տարածութեամբ ճահիճներ շրջուելով տարեմայր անոնց վրայ մշակութիւն կը կատարուի։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՍ ատեանը ի բացակայութեան տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Տավիտ անուն անձն, որ աւստրիական հպատակ Անդրիքօն սպաննած էր։ Տավիտ դատապարտուեցաւ նաեւ քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու և ստացուածոցը գրաւման։

ՔՍԱԿԱՀԱՏ.—Առջի օրը Քեաղրխանէի մէջ հելլենացի երկու կիներ կը պտտէին, երբ քսակահատ մը վրանին յարձակելով անոնցմէ միոյն քսակը յափշտակեց։ Կիներն սկսան պոռալ եւ մօտակայ պահականոցէն ոստիկան-դիւղորներ հասնելով, ձերբակալեցին չարագործն, որ երեսուն տարեկան հելլենացի մէրը Նիքօլի անուն։

ԲՈՐԻՋԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԸ

Այս գիշեր

La cagnote

Գօմէտի երեք արարածով, ի նպաստ խումբին առաջին կատակերգակ Պ. Հէմսի։

Տիկին Լէնտէ Մոնլօք մը պիտի արտասանէ։

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ

Բուսելիի երկաթուղեայ պարտաթուղթերուն բրոմէսները՝ յառաջիկայ 1895 յունիս 1ի վիճակահանութեան համար, կը վաճառուին Պոլսոյ գործակալութեան քով և Բերայի գրասենեակը։

Կ. Պոլիս 1/13 մայիս 95

Ա Զ Դ

Քարափներու ընկերութիւնը, Զալաթիոյ նախկին մաքատան մէկ մասը ալիւրներու մթերման յատկացուցած ըլլալով, կը ծանուցանէ ալիւրի այն վաճառականներուն, որք կը փափագին հոն դնել իրենց ապրանքը, թէ մթերման գեղեցիկ սակագնի մը փոխարէն, իրենց ապրանքները պիտի կրնան մթերանոցին մէջ մնալ մինչեւ որ վաճառուին։

Այս գործողութիւնը դիւրացնելու համար, ընկերութիւնը կը հաւանի, առանց ծախքի յաւելում պահանջելու, ապրանքները մաղանանելով փոխադրել իր մթերանոցներուն մէջ։

Այն վաճառականները, որք յօժարին ընկերութեան հետ այս տեսակ գործողութիւններ պայմանագրել, ամեն տեղեկութիւններու համար պարտին դիմել Քարափներու ընկերութեան գործակալին, որ մասնաւորապէս ստանձնած է ալիւրներու մթերանոցները։

ՀԵՐՔՈՒՄ

Գում-Գաբուի Լուսաւորչեան վարժարանի ձեռագործներու վիճակահանութեան առթիւ դիտողութիւն մը հրատարակուած էր Հայրենիքի կիրակի աւուր թերթին մէջ Գում-Գաբուցի պատանեկի մը ստորագրութեամբ, որ ուսանող է ի Կեդրոնական վարժարանի։

Թաղական Խորհուրդս այդ դատութեան պարտք կը համարի յայտարարել ի պաշտօնէ թէ՝ սոյն դիտողութիւնն ոչ միայն անհիմն և անտեղի՝ այլ և բացարձակ զրպարտութիւն է։ Խորհուրդս ի մօտոյ գիտակ իրաց խկութեան և կատարեալ վստահ իւր վարժարանց Պատ. Հոգաբարձութեան անդամոց պարկեշտութեան և ուղղամտութեան՝ կը փութայ բացարձակապէս հերքել նամակագրին ստայօդ դիտողութիւնն և զգուշացնել զՊատուարժան հասարակութիւնն կարեւորութիւն տալէ այդպիսի ստապատիր լուրերու, որք անձնուէր աշխատողաց սիրտերը վիրաւորելէ և եռանդն ու գործունէութիւնը ջլատելէ զատ ոչ է քանի չեն ծառայեր։

Ի դիմաց Թաղական Խորհրդոյ
Մայր-Եկեղեցւոյ

Ատենապետ Ատենադպիր
Յ. ՄՕՍՏԻՋԵԱՆ Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

1895 Մայիս 4, Գում-Գաբու

ԲՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐ ՄԸ

ԱՐՁԱԿ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

Ա.

Գարնան պայծառագեղ, սխրատեսիլ առաւօտ մըն է։ Արեգակը հորիզոնէն վեր դեռ նոր բարձրացած է, բայց կեանք կը սփռէ ամեն կողմ։ Բնութիւնն սթափելով իր գիշերային թմբրէն, նորոգ կենդանութեամբ մը կը վերածնի։ Առաւօտեան հեզասիւթ, հեշտօրօր ոդոմ մը կը շոյէ ծովուն վճիտ երեսը որ վէտ ի վէտ կը պլպլայ արծաթափայլ ալեակներով։ Դալարիք, ցողին զովարար եւ կենսատու վրձինովը ներկուած, թարմ կանանչ գոյնով կը փայլին։ Մաղուանը, տատանելով գեփիւռին փայփայող ենչէն, կը թոթուեն իրենց գլուխը, և ի բաց կը թօթափեն գիշերային ցողին չիթերը որք մարգարտի հատիկներու նման կը ծանրանան անոնց վրայ։ Անուշահոտ բուրումով մը համակուած է ամբողջ մթնոլորտն։ Այս պահուս բնութիւնը կը նմանի այն գեղանի ու մանկամարդ աղջկան որ գեղեցկութիւն, հմայք, սէր եւ զուարթութիւն կը սփռէ ամեն կողմ։

Բ.

Արեգակը բարձրացաւ արդէն մառախլամած օդին մէջ և իր ճառագայթներուն կիզիչ տաքութիւնը կը թափէ երկրի վրայ։ Մշուշի թանձր խաւեր կը դիզուին հորիզոնին վրայ և իրենց անթափանց քօղին տակ կը ծածկեն բարձրաբերձ լեռները։

Ծաղիկները բացած են իրենց գոգը ուր ճճիք և բզեզք կուգան հանգչիլ ու կերակրուիլ։ Մեղուները բզզալով կը թռչտին գունագեղ վարդերու վրայ, ծծելով անոնց անուշահամ նեկտարը։ Լեռնակուտակ, թխպոյր ամպեր կը բծաւորեն տեղ տեղ երկնքին կապտերանգ գոյնը։ Անձրեւի կաթիլներ են կարծես այդ գորշագոյն գանգուածները որք երթալով կը մթագնին, կը թանձրանան, երկրիս կը մօտենան ու կը վիանան, իբարու խառնելու համար իրենց ջուրերը։ Արեւը անհետացաւ թանձրացած կոյտի մը ետեւ։ Ահա գարձեալ կ'երեւայ ճեղքէ մը ու կրկին անհերիւրթ կ'ըլլայ իբրեւ թէ պահուրտուք խաղար։ Համայն մթնոլորտը տրտմաթախիծ մթութեան մը մէջ խորասուզուեցաւ։ Ծովուն գոյնն ալ փոխուեցաւ։ Ո՞ւր է առաւօտեան ջինջ կապուտակ գոյնը որ կը խրտչեցնէր մարդուս աչքը։ Սեւ սեւ ամպեր կը ցոլացուցնեն հիմայ իրենց մութ գոյնը, ծովուն մէջ։

Գ.

Բնութիւնը սուգի մէջ է կարծես, արեգական կորուստը կ'ողբայ։ Ծաղիկները՝ ոմանք թարմիր, գեղեցիկ կուսին շրթներուն պէս, ոմանք սպիտակ՝ անոր թափանցիկ մորթին պէս, ոմանք գեղին անոր խարտիշագեղ մազերուն նման և ոմանք կապոյտ՝ բերուզակագոյն աչքերուն պէս։ Ամբողջ երկինք սեւ վերարկուով մը ծածկուած է։ Որոտմանց ոլորուն ձայներ կը լսուին հեռուէն։ Փայլակք կը յաջորդեն իրարու վայրկենական լոյս մը սփռելով իրենց շուքը։ Հեռուն կը տեսնուի մերթ ընդ մերթ շանթերու օձապտոյտ լոյսը որ անկարթի մը մէջ կ'անհետանայ, դնելէ ետեւ ծառի մը վրայ, անբուժելի, սեւ խորունկ արատ մը։ Ու որոտմանց զղրդիւնք կը մօտենան հետզհետէ։ Հեղձամղձուկ տաքութիւն մը կը տիրէ ամեն կողմ։ Ոչ մէկ տերեւ կը շարժի, ոչ մէկ միջատ կը թռչի, ոչ մէկ ճճի կը բզզայ, ոչ մէկ թռչուն կը խօսի։

Դ.

Եւ այս տեղատարափը տեւեց մէկ ժամ։ Երկինք, նետելէ ետեւ երկրի վրայ իր թուլատարը զգեստը, հագաւ նորէն իր կապտերանգ վերարկուն, մէջքէն կապելով եօթներփեան գօտի մը, ծիածան։ Այս պահուս բնութիւնը լոգարանէ ելնող յաւերժահարսի մը կը նմանէր, ջինջ, մաքուր, շողշողուն։ Ծոմը ալ հանդարտեցաւ։ Իջեցուց իր ուռուցիկ ծոցը, առաւ դարձեալ իր նախկին կերպարանքը, յստակ ու անխորտում։ Երկրի ծարաւ արգանդը ծծեց խկոյն անձրեւին յորդառատ ջուրերը և արեւին ջիւռուցիչ տաքութիւնը ցամքեցուց խկոյն ինչ որ թաց մնացած էր տերեւներու և խոտերու վրայ։ Ամէն բան վայրկեան, պայծառ, գոյնով կենդանի։ Թռչունք անսաստ արեգական հրաւէրին, դուրս ելան իրենց բունիկներէն ու եթերին մէջ սկսան ճռուողել իրենց քաղցրալուր դայլայլիկները։ Թիթեռնիկք կը թռչտին դարձեալ հոյլ ի հոյլ։ Ո՞ւր պատսպարուած էին արդեօք հեղեղին ժամանակ։ Տերեւի մը տակ, ծաղկի մը ծոցին մէջ, կանանչութեան ներքեւ։ Ճճիներու երամակներ սկսան բզզալ և դիմել ծաղկէ ծաղկի։

Ե.

Եւ ես իմ՝ այս պարտէզ տեսնելու թէ անձրեւին թոգած հետքերը օգտակա՞ր եղած էին թէ ադետաբեր։ Ա՜հ, չատ աւելի օգտաւէտ էին անոնք քան վնասարար։ Քանի մը արդէն թարշամ ծաղիկներ զրկուած էին իրենց թերթերէն, ծառերէն ոմանք, անշուշտ հնօրեայ, և ո՞վ գիտէ քանի երկնառաք ցասմանց դէմ դրած ցարդ, այլ եւս ուժաթափ, ոստաբանց եղած էին այս անգամ։ Եւ մինչ հիացեալ աչօք կը դիտէի ընութեան այս վհկապանծ տեսարանը, յանկարծ աչքիս զարկաւ պարտէզիս գեղեցկագոյն վարդենին որ, աւա՜ղ, ջըրթաւուր, տժմթաթաւ, ծռեր էր դէպ ի գետին։ Բայց ինչ մեծ եղաւ ուրախութիւնս, երբ մտենալով անոր, տեսայ թէ վարդենիին երկայն ճիւղերէն մէկուն վերայ դեռափթիթ, բազմաթերթեան վարդ մը բացուեր էր, և որ կը պահպանէր տերեւներուն ներքեւ նման գեղատեսիլ հարսին որ իր հիմնական քօղին տակ կը ծածկէ իր շիկնոտ, հրապուրիչ դէմքը։ Ու այդ վարդը զոր անձրեւին վերջին, հանդարտիկ կաթիլները մաքրած էին, կ'օրօրուէր ճիւղին ծայրը, կը փայլէր, կը ժպտէր կենսատու արեգական ոսկեն հանդէպ դարձուցած էր իւր ծիծաղկոտ երեսը, ծծելու համար կարծես անոր ճառագայթներուն կազդուրիչ ջերմութիւնը։

ԳՐԻԳՈՐ Մ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ՀՐԿԻԶԵԱԼՔ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՅՈՒՅԱԿ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
Ի ՆՊԱՍ ՀՐԿԻԶԵԱԼ ԿԱՐՕՏԵԼՈՅ ՍԱՄԱԹԻՈՅ

Ապրիլ 24էն մինչեւ 30. մեռամբ տեղւոյն Յանձնախմբին

Տեարք և Տիկնայք,

Յովհաննէս Կիւմչեան 2160, Մանուկ Մարտեան 1080, Պ. և Ս. Աստուածեան եղբարք 1080, Գրիգոր Մ. Ալեքսանդրեան 1080, Նիքօլա Գալաթա (ձեռամբ Մհի. Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեանի) 1080, Զանազանք (ձեռամբ Արմենակ էֆ. Համամճեանի, կարապետ էֆ. Պալճեանի և Յակոբ էֆ. Մինասեանի) 1002.20, Թոքաթեան եղբարք 864, Գ. Սարգիսօֆ և ընկ. 540, Ն. Բ. և Մ. Ֆրէնկեան 540, Իշուա տը Թօլէսօ 540, Սարամպոլսեան եղբարք 540, Լեւոն Ֆընտըզլեան 540, Միհրան Սէթեան 540, Գառնիկ Աստուածատուրեան 540, Ալիքսան և Խաչիկ Խորասանճեան 540, Պօղոս Գարրիէլեան 432, Էյուպի և չորկայից հայ տիկիններ և օրիորդներ (ձեռամբ տիկին Մաննիկ Գարակէօզեանի և վարժուհի տիկին Ակիւլինէ Թէքէլեանի) 397, Նաալբէնդաբուի թաղեցիք (ձեռամբ Պ. Հայկ Օվանդրեանի) 333, Բուլճեան, Ճէղվէճեան, Ասրապեան 324, Երեւում Բաբագեան 324, Մ. և Յ. Ալալբմճեան 324, Գրիգոր Մբսբրեան 324, Գում-Գաբուի Աղբատասէրաց Ընկ. (ձեռամբ Ատենապետ Տ. Աբսէն քահանայի) 300, Յարութիւն Գրնտճեան 270, Ս. Պողոսեան եղբարք 216, Յովհաննէս Տիրատուրեան 216, Սիմոն Մանուկեան 216, Պօղոս Գ. Քիւրքճեան 216, Յովհաննէս Քէրէստէճեան 211, Աստատուր Համամճեան 216, Բարդիկ Մընտիկեան 216, Գէորգ Մուրատեան 216, Ն. Գոռանեան 216, Միհրան Գ. Դարամճեան 216, Յարութիւն էֆ. Զամիչեան 216, Վահան պուհ Մանուկեան 216, Տոքթոր Թովմասեան 200, Վ. Ֆէնէրճեան 200, Ներսէսեան ընկերութիւն Սամաթիոյ Նոր-Թաղի 200, Յովակիմեան և Մ. Միքայէլեան եղբարք 200, Պօղոս Արապեան որդիք 200, Աւետիսեան եղբարք 162, Մեղրուրեան սանուհիք (ձեռամբ Յ. Ոսկան էֆէնտիի) 150, Մ. Անդրէասեան և Յ. Դասարճեան 120, Մհի. Յարութիւն Գալբաքճեան 120, Ս. Տամատեան 120, Գարակէօմրիւկի երեք քահանայք և պաշտօնէութիւն 115, Տիգրան Յովակիմեան 108, Արմենակ Արապանեան 108, Գառնիկ Սրմանեան 108, Սարգիս Խրայէլեան 108, Գրիգոր Խանամիրեան 108, Յարութիւն Տիլբիգեան 108, Բենիամին Շաբարճեան 108, Է. Հանոի 108, Եղիա Վէզիրեան 108, Գ. Մոլտավաք 108, Կարապետ Յ. Պասմաճեան 108, Ս. Տրրոս 108, Բերովբէ Կիւմիւշեան 108, Յակոբ Թէսսեան 108, Թ. և Բ. Նահապետեան եղբարք 108, Յակոբ Աստուածատուրեան 108, Ռոմ 108, Ռոմ 108, Պօղոս Բելեկեան 108, Յ. Պէնկեան 108, Ռուբէն Լպէեան 108, Տէր Ներսէսեան Խաչատրեան 108, Պօղոս Էքսէրճեան 108, Մ. Մէյմարեան և Պ. Յակոբեան 108, Մ. Պէզազեան 108, Կարապետ Սէֆէրեան 108, Դաւուտ Համբարձումեան 108, Մարտիկ Շերիճեան 108, Յ. Ժամկոչեան 108, Լեւոն Ա. Արթինօֆ 108, Ռոմ 108, Ներսէս Բաբագեան 108, Գառնիկ Արշաւիր 108, Կարապետ Շամտանճեան 108, Յովհաննէսեան Եղբարք 108, Բ. Մկրտիչեան 108, Մարուքէ Ֆրէնկեան 108, Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն պնակէն Բ. անգամ (ձեռ. Տ. Մեսրոպ քահանայի) 105.30, Սամաթիոյ Նոր Թաղի ազգայինք Բ. անգամ (ձեռ. Թաղ. Խորհրդոյն) 105, Յակոբ Մ. վարդապետ Աչոտ 100, Հաւատարիմ Սրբոյն (վարձակալ Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ վանքն) 100, Էտիրնէ-Գաբուի, Գարակէօմրիւկի և Սամաթիոյ մէկ քանի արհեստաւորք (ձեռամբ Գարակէօմրիւկի քեհեային) 95, Գաբրիէլ Սրբոյաքէշեան 95, Թալասօ և Պօղոսաւի 95, Խասրով Համտեսեան 80, Կարապետ Քեհեհեան 80, Սիմոն Ակիւնճեան 80, Կարապետ Էքմէքճեան 80, Միքայէլեանց Տամատեան 80, Միհրան Տէյիրմէնճեան և Գալուստ Մէշտուտճեան 80, Յարութիւն Շաբարեան 80, Կարապետ Բաբալեան 60, Բարեպաշտուհի կին մը 60, Սարգիսեան 60, Ռոմ 60, Գառնիկ Տէօքմէճեան 60, Պողոսիկ Մոմճեան 56 Գէորգ Զէօրիւրեան և Որդիք 54, Սարիրէշ Յակոբ (Բերա) 54, Ռոմ 54, Ռոտիս և Բասէքբա 54, Յակոբ Կիւլպէնկեան 54, Լ. Վիթալիս 54, Տրդատ Յովհաննէսեան 54, Վահան Խաչատուրեան 54, Վրդանէս Թանքիքեան 54, Ռոմ 54, Նշան Տէվրիշեան 54, Կրօնիկ Կարապետեան 50, Ռոմ 40, Եղնիկ Մ. վարդապետ Գալբաքճեան 40, Ամբրոսիոս Մ. վարդապետ Ռուբինեան 40, Տէր Կարապետ քահանայ Սանտալճեան 40, Ռոմ 40, Գաբրիէլեան 40, Մ. Խօշմաթլեան 40, Միհրան Ֆէլեզեան 40, Կ. Դերձակեան 40 Կ. Արապեան 40, Ղազարոս Սապոնճեան 40, Յ. Տէմիրճեան 40, Ն. Գարանանոբոլս և որդի 40, Գառնիկ Յովակիմեան 40, Խաչիկ Պէզազեան 40, Տիկին Ե. Եղիազարեան 40 Ս. Բուլճեան 40, Պլումէնթալ և Քրիզօս 30, Օննիկ Արսլանեան 27, Դ. Էօմիւրեան 27, Արիստակէս Պ. Կիշիտեան 27, Արշակ 25, Ռոմ 25, Լեւոն Գրիգորեան 20, Տիկին Յովաննա Քէսիկպաշեան 20 Միքայել Յարութիւն 20, Ռոմ (ձեռամբ Տըրգատ Յովհաննէսեանի) 20, Համբարձում Պէրպէրեան 20, Ռոմ 20, Ռոմ 20, Անդրէաս Պէկիրճեան 20, Ռոմ 20, Ռոմ 20, Ռոմ 20, Յովհաննէս Փիլիւմեան 20, Օր. Արաքսի Արթինօֆ 20, Ռոմ 20, Բարեպաշտ Թաչճեան 20, Ռոմ 20, Կարապետ Գալբաքճեան 20, Ռոմ 20, Ռոմ 20, Յակոբ Լուիգեան 20, Ռոմ 20. Ռոմ 20, Ռոմ 20, Ռոմ 20,

ՀՐԻԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀԲԸՆ ԷՇՈՒԲԸՆԱՎ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,293,630
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐԻՈՅ 1,076,015

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 11,054,687
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐԻՈՅ 2,789,437

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ղրկենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վճասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՑՄ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ ջրգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին գիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 կ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈՒԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութ.։

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

1881 Մարտ 29ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրգ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքոա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուպլի
Երաշխաւորութեան գումար	55,000,000 ֆրք.
1893ի հասոյթք	20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	70,000,000 »

ԸՆԴՀ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱԻԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, թիւ 22, 23

Գլխաւոր Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօմէրքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԷՐԼԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ
771,000,000 ՖՐԱՆՔ
Տնօրէնութիւն յ'Եւրոպա
Փարիզ, 16, Պուլվար տէ զ'Իթալիէն. 1,3, իր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845էն հիմնուելէն է վեր
Ապահովագրեալներու վճարուած 955,000000
1893է տարեջրջան
Ապահովագրեալներու վճարուած 78,000000
Հասոյթ 175,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 1 Մէջ 160,000000
1894 յունուար 1
Աւանդ եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա 30,000000
Ցաւելեալ դրամագլուխ 88,000000
Արդի ապահովագրութիւնք 1 Մէջ 37,000000
Տիեզերական ապահովագրութիւն
Շահաբաժիններու բաշխմամբ և ապահովագրեալներու վերադարձմամբ ի դէպ մահու։
Պայմանագրութեան նոր եղանակ
Ընկերութեան կոդմանէ ԱՆՄԵԹԵԼԻ՝ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։
ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱԳԱՀՈՒՄի ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.
Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։
Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն է Թուրքիա
188 Ա. ՍԷՖԷԼՏԷՐ
Վէյվոտա փողոց, Վիթալիս խան, Ղալաթիա

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՇԵԱՒՔ
ԵՐԵՔ-ԵԿԵՐԵՔ ԱՆԳլէոյ, Կ. Պոլսոյ և Օպէռայի Դիէր

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլս	3000	Գալիլէօ	5500	Բատտէր	1700
Աբօլլօ	5500	Կիզանս	2200	Բլաքս	1500
Արկս	2300	Կօզս	1800	Բօլս	1000
Արիօսդս	3000	Կրօանս	2200	Բուլիդ	2800
Պասանս	3000	Հիրս	2000	Բիալլս	4400
Պօրտինս	2200	Հիտալիս	3000	Բինալտս	3200
Պրամս	2000	Հինտու	7000	Բօլլս	3000
Պրֆֆալս	8800	Համպէր	1200	Բօմէս	3500
Դէյրս	2600	Այակս	5000	Բօգաբիս	3500
Գալիբաս	2500	Ձիւնս	2300	Սալէրնս	4000
Գամէս	2100	Բէլաս	2000	Մանդիակս	8200
Գազս	2000	Բօլթինս	4000	Սաբֆս	2000
Գօմս	2700	Բօվնս	2200	Սիլվիս	2000
Ձիրակս	5000	Լէս	2000	Սօրէնտս	4300
Դլիս	5500	Լէբանոն	4500	Թ. Ուիլսն	3000
Գօլբրատս	3400	Լիվօրնս	3000	Թուրսս	1200
Տիզս	2500	Մալմս	1500	Թօլիտս	2800
Տօմինս	2500	Մարէնկս	4300	Թորբիտս	900
Տուրս	4800	Մարգէլլս	5500	Ուրպինս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Վալենսիս	5000
Էսնամս	2600	Մուլինս	3100	Եէտս	3600
Էլտրատս	3000	Նէբս	2000	Զէպրա	1000
Էլէրթս	3200	Ոլանտս	3000	Տիֆայնսնս	900
Տրաքս	2600	Օվէլլս	5000	Ձրմկս	200
Ֆալբրն	800	Զրանս	4500	Զէբս	100
Ֆիտս	700	Ղրդս	2000	Մօսրիհս	400
Էճիբշլն Մունաբք	8000	Բիրմիրն Մունաբք	8000		
Լիվերն Մունաբք	8100				

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի
Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՅՏ
Գորֆալիզ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
39

ՄՈՍ

ՇՈՒԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլ, Պորտսայթ, Մէնչէսթրպէնտ և Սէ- Մովի ՌՕԼ- բառնոլ զ'Լ-նաւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպը	3000	Օռայրիս	2250
Քեանոքուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիսնիս	2500	Կիւէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՕՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ

L'ANCRE — ԼԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 126 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ — 1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 Վ.ՀԱՄԲՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ 180 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոնտ Զիչի, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռուոլֆ Հոռոս, դեր-Նախագահ
» Ժօզէֆ Հոռոս, կայս. եւ արք. ներքին խորհրդական
» Քօյսման Նարօ » » » »
Անթուան Բրօքէշ մ'Օսթէն
Թէոտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՈ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Մարաֆօղլու, ԼԻՕՆԻԼ ՊՕՆՏԻ
Գլխաւոր Գործակալ, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍՅԱՆ Կ. Պոլիս, Գօճամանօղլու խան Թիւ 7,
302

Ժ. ՖՈԼՔՄԱՆ

14, ԲԱՍՍԱԺ ՕՌԻԱՆԴԱԼ (Բերա, Մեծ-Փողոց) 14
ԵՒ ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 174

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՂՈՒՐՈՒ-ՋԷՇՄԷ, ՂՈՍԹՈՐ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ՆՈՐ ՆԵՐԿԱՅՈՒՆ
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ, ԿԵՂՏՅԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՄԱՔՐՈՒՄ ԶՈՐ
Քիմիական միջոցներով
Արդուզարդ կիներու եւ տղոց, էրիկմարդու հագուստներ
Զինուորական համազգեստք, եկեղեցական զարդք եւ հանդերձանք
Կահերու կերպասք զարդ եւ ամեն տեսակ զարդարանքի նիւթեր
293 Ամբողջ կտորներու ներկում։ 7—13

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՌԻՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հասցէ՝ Գալաթիոյ Գերեզմանոցի դիմաց, Պանտ փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք Իւնիօն-Վիթի	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրասենեակը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑԻ. ՊԱՆԳԱՆ։
Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Բալտէրեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Լիս. Ղալաթիա, քարաքէշի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 42

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երկուշաբթիք

Բշ. 1/13 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Դշ. 2/14 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 3/15 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 3/15 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 4/16 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 5/17 Աղեքսանդրիոյ Սորհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱՋԴ.— Մայիս 2/14, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գլուխորդ Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբօլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զատոց շոգենաւին 263

ՓԻՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒԾ

Ամէ- ոդոը Էլիս- ոնդամ կը քանդ Լիվերբուլ և Ամէ-ելիէ դէջ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գոռնիտ	4591
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ադրիա	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Նալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ակէրբօ	2143	Մարօզզօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուսանիա	12950
Գազանիա	4845		

Շէրպուրկ շոգենաւի, Նաւապետ Պաքոն, Լիվերբուլէն հոս պիտի գայ ընդհանուր վաճառքով դէպ ի ամայս 17ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ամիրսիտիտ խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

ՀԱԵԹԱԵԹԻՋՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱԾ ԶՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՍԵՐՊԻՈՆԻ

ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳ ԻՇԻԱՆԻՆ

Ցունաստանի ու Սերպիոյ Թագաւորը եւ Ցունաստանի զահաժառանգ Գօնսթանթէն իշխանը կը գործածեն այս գոնեաքը։ Հետեւ արուեստաստեղծ էսներէն մրցանակ ստացած է.

Բրակէն	1894	ոսկի շքաղրամ գոնեաքի համար		Բրակա	1834	ոսկի շքաղրամ գոնեաքի համար զանազան ըմբկլեւաց համար	
Վիէննա	1894	» » » »		Բրակա	1894	» » » » սպիտակ գինիէ պատրաստուած գոնեաքի համար։	
Անվէրս	1894	» » » »		Շիրակօ	1893	» մեծ մրցանակ միայնէ խաղողէ պատրաստուած գոնեաքի համար։	
Լիոն	1894	» » » »					

Տարին 2,000,000 ֆրանք սպառում ամեն կողմ։ 1893 օգոստոսէն 1894 փետրվարի վերջը 24,902 սնտուկ եւ 491 տակառ գոնեաք արտածուած է ի Թուրքիա, Պուլկարիա, Ռումանիա, Ռուսիա, Աւստրիա, Գերմանիա, Սերպիա, Մասուա, Հայաստան, Անգլիա, Պելժիա, Ամերիկա, Պարսկաստան եւ Հնդկաստան

	տակառ	սնտուկ		տակառ	սնտուկ
Աւստրիական շոգենաւերով	70	7528	Բանէլլէնիք շոգենաւերով	5	1009
Գերմանական »	70	1697	Ռուսական »	43	856
Մէսաժերիի »	4	1184	Ճոնսըն »	9	437
Ֆրէսինէի »		132	Խրտիվիյէ »	122	3572
Իտալական »	168	6487	Գումար	491	24902

Այս արտածմունք ապացուցած են շոգենաւերու գործակալութեանց վկայագրերովն՝ վաւերացեալ Պիրէոնի թաղարապետութենէն։
Ամեն տեն զուարթներու ու մթերանոցներու մէջ 500,000 օխա գոնեաք պատրաստ կայ։
Ի Պիրէոն Արիսթիտի, Ալիքի, Նիք Ֆա, աղջկոյ վարժարանին մօտ, Գաբօ Տ'Իսթ ֆա եւ երկաթուղւոյ մօտ 7 մթերանոցներ ունին։ Փոփարդոր կըրնան այցելել եւ պարտ նակութիւնները տեսնել։
Մէթարա եղբարք 100,00 ֆրանք պարգեւով մը կապահովեն թէ իրենց գոնեաքները անարատ խաղողէ ու գինիէ պատրաստուած են, ինչ որ հաստատած են բժիշկներ ու քիմիագէտներ, որոց անունները նշանակուած են իւրաքանչիւր շիշի փաթեթուած վկայագրերու մէջ։
Հիւանդանոցներու մեծ մասին մէջ այդ գոնեաքը կը գործածուի։
Մէթարաս եղբարք ի Պիրէոն Ար լօնի կամ Քարտիսքարիի հրապարակը գտնուած Ամբրոս անուն գործարանին մէջ խաղողի ոգիէ ամեն տեսակ ոգելից ըմպելիներ եւ մանաւանդ մեծ քանակութեամբ աղ կ ըսի կը պատրաստեն։ Այս վերջ նը տակառով կը ծախուի։
Միակ ներկայացուցիչք բովանդակ Թուրքիոյ համար, Թրեանտաֆիլօքուլօս եղբարք, Ղալաթիա, Մոմճանէ Թիւ 53 եւ 69։

SELS EFFERVESCENTS LE PERDRIEL

SELS DE LITHINE
Effervescents
LE PERDRIEL
Contre la Goutte, la Gravelle et les Rhumatismes
Assimilation Sûre.

ANTIPYRINE
Effervescente
LE PERDRIEL
Contre Douleurs, Migraines, Mal de Mer, etc.
Ne produisant ni Crampes ni Nausées.

LE PERDRIEL et Cie, Paris.

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հասցէ՝ ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ — Հասցէ՝
1852 — Թիւ 396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԲԵՐԱ — 1852

Մասնագէտ առանց քաւչուէ լինելի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերանի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։ (Բացի կիրակէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

Royal Windsor

ՀՈԴԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒՆ

Սպիտակ մազեր ունիք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցած են կամ կը թափի՞ն։ Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռոյալ Վինտզորի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մը կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափիլն։ Այս դեղ, որուն տէրը չքաղրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վէրմէնի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռոյալ Վինտզորի ծախուած տեղերը։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլիայէ և Պոռնա-մի Դիէ- կոնդոնա-արապէս Բանող

Սիւ-փասի շոգենաւը Պաթում պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն Մայիս 16ին իրիկուան ժամ 4ին (Ը. Ե.)։

Մինդիլլի շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի Մայիս 21ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն
Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմելաս գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
1054 Մոմճանէ փողոց Թ. 108

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ